

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁ

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది మంగళవారము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ నవమి

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభావ చీటి

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయుపుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును కురదనుతొలగించును.

నొప్పి

ఈమందును ర
మందలి దావ్యతాగ్గ
కారోగ్యము గలిగి
విచేకముల

వక-నిడబ్బితో నహా వీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7

వెంట్రుక లే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెత్తో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.
అంతవరకు రావీయవద్దు

కమిసీయర్ న్యూనెను
వాడుట మొదలు వెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రాగవచ్చును, శిరోమూంజ్య మొప్పును, యిది దిక్కొక శుభము.
వెంట్రుకలు కట్టుట గాని, గుండె గాని యుండదు.
మీ వెంట్రుకలు చురుకు లేకపోయి యెత్తినప్పుడు గుల్మమునకు నుండి యెర
యూ మించును

ఈ శాస్త్రానవ దీనిని తరీఖించి చూడుము

వెంట్రుకలు వెట్టుకొనినప్పుడు కనిపెట్టుడు

కామిసీయర్ కలహానెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిన కేయును.

మొట్టొకటి 1-కి ర్పు 2-కి ర్పు 0-12-0

అన్ని వ్యాధులలోను ఈ గ్రంథ తెలుసుకొని ప్రకారము విక్రయించుచున్నది.

మీకు మువాదన ద్రవ్యము, లేక ఆత్మరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అర్థిచ్చుకొనెన నుజుముగలది.

1 కి ర్పు మొట్టొకటి 2-కి ర్పు 0-12-0
2 కి ర్పు మొట్టొకటి 1-కి ర్పు 0-12-0
3 కి ర్పు మొట్టొకటి 1-కి ర్పు 0-12-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమ్మకార వస్తువునైనది, ఎటు అమ్మకారవద్దను చూచుకొనుట.

సోలు యెజంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155 కామామకిడు, బొంబాయి.

స్త్రీనాయకుల ప్రచారము

స్త్రీలకాంగ్రెసు సంఘము

తునిలో ఏర్పాటు చేసిన బహుమతి

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మకాం తుని, మే 11:—కాకినాడలో ప్రచారమైన విషయ 10 వ తేదీ యందును పాస్పాంజరు బండిలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ స్త్రీశాఖ సభ్యులు శ్రీమతి వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, శ్రీమతి పాణక కనకమ్మగారును దేశ బాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారును, శ్రీయుతులు పారుపూడి సత్యనారాయణ రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగార్లతో తునికి పయనమైరి. స్త్రీలు సమావేశముకారు; సంకుచిత వాతావరణ మునందు మునిగియున్నారు. సభయే జరుగదు అనవాక్యములు మొదలుపెట్టిన తుని పట్టణవాసులు చెప్ప దొడంగిరి. పురుషులే తగినంత శ్రద్ధ వహించి కాంగ్రెసు నడపుచుండవలెనుగాని స్త్రీ లేమి చేయగలరని కొందరనిరి. ఈజిల్లా ప్రాత కాసనసభ్యు డొకరు మమ్ములను కలిసికొన్నప్పుడు ఈగ్రామస్థులు సంకుచిత హృదయులు, వీధిలోనికి స్త్రీలు ఆసలేరారు, అని చెప్పిరి. ఇట్టి నిరుత్సాహకర వాతావరణమందు స్త్రీలు శాంతమును పట్టుదలయును కార్యదీక్షయును వహించి శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామివారి ఆలయములో స్త్రీలసభ నేర్పాటు చేయించిరి. తునితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీరంగాచార్యులు గారును నితరులును ప్రకటనము చేయించి శ్రమపడిరి. సుమారు 30, 40 మంది స్త్రీలు, సభయనిన విముఖులుగా నుండే పట్టణమున సమావేశమగుట, ఉత్సాహకరమైన విషయమే. సంతోషింపవలసిన విషయమే 5 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటల వరకు సభ జయప్రదముగ జరిగెను. శ్రీమతి కనకమ్మగారు, లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, సుబ్బమ్మగారును, వరుసగా నుపన్యసిం చి స్త్రీలకు తగు ఉద్బోధన ము గావించిరి. కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యము, ఖద్దరు మహాత్ముని యాదోగ్యము, ఆయనసందేశములు వీనినిగురించివిపులముగా సభ్యురాలండ్రవృద్ధ యములనాకర్షింపజేయుచు ఉపన్యసించిరి. వచ్చిన స్త్రీలలో కొన్ని సందేహములనడిగి ప్రత్యుత్తరములనంది ఉత్సాహవంతు లైరి. కాంగ్రెసుసభ్యులుగా 10 మందిచేరి స్త్రీల సంఘము ఏర్పాటుచేసికొనిరి. శ్రీమతి భమిడిపాటి సోమిదేవమ్మగారు సంఘాధ్యక్షురాలుగను గంగాభాగీరథి వెంకటేశి వెంకమ్మగారు కార్యదర్శినిగను ఎన్నుకొనబడిరి.

సభాసంతరమున శ్రీమతి కనకమ్మగారును లక్ష్మీబాయి మ్మగారును వెంకమ్మగారును పట్టణములోని ముఖ్యమైనవీధి కుటుంబములకువెళ్లి వారికి కొంతవరకు కాంగ్రెసుసభ్యురాలము లను బోధించిరి. ఆస్త్రీలయొక్క భక్తిశ్రద్ధలను గూర్చి తెలియజే యు బ డె ను. వారికెట్టినిరుత్సాహతయు లేకపోవుటయేగా క ఉద్యమమునందు విశేషసానుభూతి జూపుటయు స్త్రీలసంఘమునందు సభ్యురాలండ్రగుటయు జరిగినది. ఎక్కడో ఉపట్టణ మునందు సంకుచితముగలదో విముఖత్వముగలదో భిన్నభేదము న్నది. ఈసంకుచితము చురుకుతనము లేకపోవుటయు దనిచేసిన తేనివారియం దున్నట్లున్నది కాని ప్రజలలో గాని స్త్రీలయం దుగానిఉన్నట్లు కన్పించదు. కొన్ని దినములపాటు శ్రీనివాసచార ము ప్రబోధముజరిగెనున్నయెడల తునిపట్టణమునందు స్త్రీలనే పలు సంఘమునందు జేరుటయు, ఉద్యమభివృద్ధికి దోడ్పడుట యు జరుగు ననుటకు సందేహములేదు.

నిన్న రాత్రి 10 గంటలకు శ్రీరామలింగేశ్వర జయనందు కాలంలో శ్రీయుత ఘడియంగుల చిత్రామణమ్మగారు ఖద్దరు ను 1 గజం 1 కి 0.4.0 నాలుగు అణాలు త్రోసివేసి నష్టము మీద అమ్ముదురని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము.

అన్నదానము

శ్రీనారాయణస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవకాలంలో గరుడ ఉత్సవదినంమొదలు మూడురోజులు రాత్రికాలమనక పగలనక బీదల కెల్లరకును శ్రీయుత డి. క్రిష్ణరావుగారు బి. ఎ. బి. ఏల్. శ్రీయుత జి. టి. రామరావుగారి ఆధిపత్యముక్రింద మాపుర పాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మాయలూరు వాగిరెడ్డి గారును శ్రీయుత బరిగె నరసింగరావుగారును ఇంకను ౧౦ పెద్దమనుష్యులుచేరి అన్నదానము చేయదురని తెలుపుట కెంత యు సంతసించుచున్నాము.

వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి

జరిగెను. శ్రీ రాళ్లపల్లి సుబ్బయ్యగారి జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభింపబడెను. దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మ గారును శ్రీమతి పాణక కనకమ్మగారును పురుషులు తగు పౌరుషముకలిగినవారై స్వరాజ్యప్రయత్నములు మహాత్ముని ఆదేశముల ప్రకారము జయప్రదముగ నడిపింపవలసిన దనియును స్త్రీలను ఉత్సాహపరచి కార్యకార్యమునందు పాల్గొను ంట్లు చేయవలసినదనియు మొదలగు విషయములు చెప్పిరి. 1 గంటలకు సభ ముగింపుకాబడెను.

నేటియుదయమున నూలువకుకుట్టన్నియు నేలేనేయు నుమారు 30 మగ్గులును, స్త్రీలు సంధర్శించిరి. విక్కిలి సంతోషమును పొందిరి.వీరు బయలుదేరుచుండగానే, నేడు సంత దీక్ష మగుటచేత, బుట్టలకొరిది నూలు అమ్మకమునిమిత్తము స్త్రీలు తీసికొనివచ్చుట జూడగని యానందభరితరైరి. వీసెడు నూలును యా 2-12-0 చొప్పున అమ్ముటల ఖరీదయియున్నది. ఈ నూలునకు పోటీ విశేషము లేకపోవుటచేత వడికినవారికి కిట్టుట లేదు. తగుప్రోత్సాహము తగినట్లు కన్పించుచున్నది. అయినప్ప టికిని ఈయొక్కతునితాలూకాలో కాంగ్రెసువారు దీక్ష కల్గి అభివృద్ధిపరచిన 1000 మగ్గులు తిరుగ పనిచేయుటయు, అనేకకుటుంబములు సాంప్రదాయ నూలువడు కు తిని అవలం బించి నూలు యిచ్చుటయు, యీ ప్రసిద్ధిని యావత్తును సజై చేయించ గలిగిన తాలూకాగా చేయుటయు జరుగును.పనిత్తి అచ్చటనే విరివిగా పండును. దానికొరకై పెదకుగొన నక్కర లేదు. కాంగ్రెసువారు చురుకుదనము వహింపకపోవుటయు వర్తమలకు చలామణీ కాకపోవుటయు తగిన రిమాండు లేకపోవు టయు, యీపరిశ్రమ యీతాలూకాలో మనుపటి అభివృద్ధి లేక తగ్గుచున్నదని చెప్పకలేవదు. కాబట్టి తగుశ్రద్ధ వహింతు రని తెలంచెదను.

నేటి 11 గం పాసంజెయలో స్త్రీనాయకులు చావర్ల కోట వెళ్లిరి.

నక్కన్ దంత చూరము
 ఈ చూరము కేరళానదువులలో తయారు చేయబడినది.
 కళ్ల సంబంధమైన క్యాథు లన్నిటిని పోగొట్టును.
 దర్శి 1-2 అణాలు. దణ 1-3 రూ 1-4-0.
 టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
 2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లలి, రిజిస్టర్డ్ కె.డి. చౌదూరు.

ఇన్ ఫ్లుఎంజా, ఆజీర్ వ్యాధులకు తక్షణమే గుణమిచ్చు ఆయుర్వేద ఔషధము!
 నేను చాలదినములనుండి ఆజీర్ణము, నరముల బలహీనము మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నా అశ్రద్ధ, ఉపేక్షవలన నా వ్యాధి మిక్కిలి కఠిన స్థితికి వచ్చెను. తరువాత అకస్మాత్తుగా నాకు ఇన్ ఫ్లుఎంజా జ్వరము మిక్కిలి తీవ్రముగా వచ్చెను. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర వాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జిటౌను, అర్బియన్ వీధి, నెంబర్ ౧౪ గృహమునం దున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్లితిని. వారు నన్ను కొంచము యింపుమించుగా పరీక్షచేసి ఔషధ మిచ్చిరి. ఇప్పుడు నాకు యిదివర కుండిన కఠిన వ్యాధు లన్నియు బాగుగా కుదిరినది. స్వామి వారి ఔషధ సేవచే గలుగుచున్న అద్భుతగుణము లనుగురించి వింటిని. ఏమగుకాలు, చెప్పుడు గ్రుడ్డి తనము దుష్ప్రస్థానబుధమైన వ్యాధులు మొదలగువాటిని పూర్తిగా బాగుచేయుటచుకూడ నేను స్వయముగా చూచితిని. మరియు నేను స్వయము గానే చికిత్సపొంది వారి అద్భుతశక్తులను తెలిసి కొంటిని. బాధపడుచున్న ప్రజల లాభనిమిత్తమై ఈ ఉత్తరము వ్రాయుట నావిధి యని తెలంచు చున్నాను. వారియొక్క ఔషధములు మిక్కిల వెల గలవి.

టి. నల్లశివంపిల్లై,
 ప్రకట (9) హైదరాబాదు, మెలాపూరు, 27.10.1920
 వాగిస్వల సోదర్స్

వృత్తాంతలేఖలు

పెదప్రోలు (దివితాలూకా)

అఖిలభారత ఖిద్దరుబోర్డువారు జనవరి నెలలో తూర్పు ప్రదేశాల్లో సంచారముచేసినపుడు పెదప్రోలునుగురించి యీ ప్రదేశ అభిప్రాయమును తమనివేదికలో ఇంగ్లీషున చెబుచున్నారు.

“బందరు వచ్చినపుడు కొన్ని ముఖ్య గ్రామములు చూచుచుకూడా కార్యక్రమములనుండును. వానిలో పెదప్రోలు ఒకటి. దానిని క్రియంత మధురాదాసు పురుషోత్తముగారు నెల్లీచూచిరి. అచ్చట ఖిద్దరుబోర్డుములు నేయునట్టియు దేశాభిమానియును అగు సీతారామస్వామి అనువారిని కలిసికొనెను. ఈయన ఆరు నెలలనుండి విదేశపురుషులను వదలిపెట్టుటయేగాక మతి విషయమున నెంతకీర్తిగా నుండునో అదేకీర్తితో పడుగును పేకయుపూడ చేతితో వడికిననూలుతప్ప మరదేనిని ఉపయోగించునని దీక్షబూనెను. ఈయన మాంసాహారమునుకూడ మానివేసిరి. ఈయన తనయొక్క వృత్తియందు చాలా తెలివితేటలు గలవాడు. యీయన యేకాంగిను సంఘమునుండిగాని మరియే యితరవ్యక్తులవల్లగాని సహాయముపొందకయే తనంతట తానే గ్రామస్థులైన ౧౫ మంది వడకువారియొద్ద నూలు కొనుటకు ఖరారుచేసుకొని పనిచేయుచున్నాడు. యీవడికేవారు నెలకు, ఆరువారుగాని అరవీసెనూలుగాని సన్ననినూలును యిచ్చుచున్నారు. యీనూలును క్రియంత సీతారామస్వామిగారు తన మరమగ్గుమీద నేయుచున్నారు. నెలలో అయిదారుకోజులు పడుగులు చేయుటకు ఉపయోగించుకొనును. లేనిచో దినము నకు 3 గజముల బట్టును ప్రతినీడము నేయగలడు. ఈయన 50 అంగుళముల వెడల్పులో ౨౫ పుంజములు పెట్టి నేసి గజం ౧ కి పోనలసిన అవసరములేదనియు, మగ్గుమీద నేయుచున్నబట్టు మగ్గుమీదనే ఖర్చు ఆగుచున్నదనియు చాలా చిట్టలుపల్లలుగా కథల చెప్పెను.” ఖిద్దరు ఉత్పత్తికి తాలూకా వాసులెల్లరు తోడ్పడి విరివిగా వున్నవవ్యాప్తిని జేయవలెనని కోరుచున్నాను.

కొడలి నరసింహారావు.

అమలాపురం రామవిలాససభ తేనాలి

వై సంఘమువారి పుణ్యక్షేత్రముమందు నాటకముల ప్రదర్శించుచున్నారు. మొన్నటిదినము జహ్వరీబాయియను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. అనవసరములగు చాలాభాగములను తగ్గించి మనోరంజకముగా ప్రదర్శించిరి. పలువురు మహమ్మదీయ సోదరులు గూడ సభనలంకరించిరి. శివాజీపాత్రను ధరించినవారు మహారాష్ట్రీనాయకుని గంభీరమును, శౌర్యమును, వైభవక్రిని సాధించుచుగా వ్యక్తికరించిరి. జహ్వరీబాయి పాత్రధారి, ప్రేమను, రాద్రమును, వీరత్వమును గూడ సహజముగ ప్రదర్శింపగలిగెను. రామసింహుని దేశభక్తి పూరితములగు బద్ధముల సభ్యుల సంతోషవారధియందు మురిచెను. “నాజన్మదేశమిది, నాహక్మిది.” యనుపాటయు, “రెండువందల మాడలకొరకు దొంగము” యని, జయసింహుసభిక్షేపించుచు చదివిన బద్ధమును చాల బాగుండెను. పట్టణ నాయకులు హాకి ప్రోత్సాహ మునియ్య సంకల్పించుకొనినారు. ఇంకను కొన్ని నాటకములను వారివల్ల ప్రదర్శింపదలచుచున్నారు.

తాలూకా బోర్డు

మొన్నటి జి.టి. తోతాలూకాబోర్డు విభజనవిషయము ప్రభుత్వమువారిదృష్టిని వాటిపొయెను. ప్రజలబాధలు వారికెందుకే? ఆలమారుసభ తీర్మానముప్రకారము, కాంగ్రెసు పక్షాపలంబులు వచ్చేయొన్నికలలో పాల్గొందురు. ప్రజలు వారివోటులను యితరులకు వడ్డానముచేయక, కాంగ్రెసువారికి సహాయముచేయుదురని తలచెదము.

గాంధీ పరిశ్రమాటయం

ఆరువగ్గులలో కాంగ్రెసు సంఘమువారి గాంధీ పరిశ్రమాలయం బాగుగా పనిచేయుచున్నది. ఆలమారులో జరిగిన ప్రదర్శనములో, పరిశ్రమాలయములో నేసినకోటుగడ్డకు ఆరు రూపాయలను, విద్యార్థికి నాలుగురూపాయలను బహూమతి ంచెను. కాంగ్రెసుసంఘమువారు తగుపెట్టుబడిధన మునిచ్చినచో పరిశ్రమాలయమింకను వృద్ధిబొందగలదు. (విలేఖరు)

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీమనిలేఖరి)

నాయకుల ఆగమనము

మే 9:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షులును కార్యదర్శియు నగు శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును ఈదినము ఉదయము బండిలో ఈపురము విచ్చేసిరి. ఒకటిరెండుదినము లీపురమందుండి గాంధీపూజానిధికి వసూళ్లుజేసెదరని తెలియుచున్నది.

అస్పృశ్యతానివారణ

ఆలమారులో జరిగిన అస్పృశ్యతానివారణసభ కథ్యక్షులగు శ్రీ కావ్యకంఠం అయ్యలసోమయాజుల గణపతిశాస్త్రిగారు ఈపురములో మొన్న బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్చాకులో అస్పృశ్యతానివారణసభగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆలమారుసభలో తెలియజేసిన యుద్దేశ్యములే ఈయూరిసభలో గూడ తెలియపరచిరి.

హితకారిణి సమాజము

ఈనెల 6 వ తేదీని హితకారిణి సమాజకార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగెను. సమాజమునకు తవ్వలవారియొద్దనుండి రావలసిన బాక్టీరియం తనఖాలోనున్న యిల్లు స్వాధీనము జేసికొని నిర్ణయింపగా వచ్చినధనములోనుండి 1200 రూపాయలు వీరేశలింగంపాతశాల ఖర్చుకీర్తింప యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

మునిసిపాలిటీ

మా మునిసిపాలిటీలో ప్రజలకుగల యిబ్బందులను క్రిమి పద్ధతిని తెలియజేసి తొలగించుటకు ఒక రేటుపేయక సంఘ మువసరమనియించి ఆట్టిసంఘమునొక దానిని స్థాపించుటకు కొందరు త్యాహవంతులు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.

హిందూసమాజము

గోదావరి హిందూసమాజముయొక్క క్రొత్తభవనము మట్టుబసారాలను కట్టించుటకు వెయ్యిరూపాయలు సాంక్షను జేయబడినది. పని ప్రారంభించుచున్నారు.

శ్రీ తోడ్పాట్ల స్థితి

ఈపురమునం దుష్టము చాలవిస్తారముగా నున్నది. వైశాఖమాస మారంభింపకపురమునుండియు యిట్లే యున్నది. గోదావరిలో నీరు చాలవరకు యెండిపోయినది. గాలిధుమారము ఎల్లప్పుడు లేచి బాధించుచున్నది. అప్పుడప్పుడు మేఘములు పట్టుటయేగాని వర్షము లేమియు పడుటలేదు.

విద్యుచ్ఛక్తి

మాపురప్రజల సౌకర్యముకొరకు ఈపురములో విద్యుచ్ఛక్తి తయారుజేయుటకును దీపములువైగెరా యుపయోగములకు ఈ శక్తిని సప్రయోచేయుటకును ఒక కంపెనీ ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై జి.టి. బి. చిత్రపు వెంకటచలంపంతులుగారును చంచుమర్తి వెంకటసీతారామచంద్ర రావుగారును సర్ కూర్మా వెంకట రెడ్డివాయుడుగారును ఆలోచనలను సలుపుచున్నట్లును తల్లిలో కంపెనీ ప్రారంభింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణలీలు

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు నిన్నటి రేయి చింతామణినాటకసమాజములో “శ్రీకృష్ణలీలు” నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఇందు కంసునిపాత్రను నెల్లూరి నాగరాజారావుగారు ధరింతురని మొదట ప్రకటించబడెను. నాగరాజరావుగారు రాతేదని తెలియుటచే నాటకశాలవరకు వచ్చినవారనేకులు తిరిగిపోయిరి. నిన్నటిరేయి కంసునిపాత్ర ధరించిన శ్రీకొచ్చర్లకోట రంగారావుగారు వారిపాత్రను ఘనతగనే నిర్వహించిరి. యశోదపాత్ర ధరించినవారును దేవకిపాత్రధరించిన శ్రీ రత్నయ్యగారును వారివారి పాత్రలను కడుసామర్థ్యముతో ప్రదర్శించి చూపరులకానందము గలుగజేసిరి. ఈప్రదర్శనము నకును రాదగినంతధనము వీరికి రాలేదు. ఈనాటకప్రదర్శనమున గనుపరచిన రంగస్థల అలంకారము కడు అనందదాయకముగా నుండి సభికుల మనముల నాకర్షించెను.

గంధర్వపార్వసీ

రామవరము కాపురస్థులగు శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు తమ గంధర్వపార్వసీ ఈపురమునకు మార్చిరి. వీరపురము విచ్చేసి సుమారు 15 దినము లాయెను. వీరిదివరలో ప్రకటించుచున్న ప్రబుద్ధాంధ్రప్రతికను ప్రస్తుతము విరమించిరని తెలియజేయుటకు విచార మగుచున్నది.

గాంధీపూజానిధి

మే 11:—దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారును కలిసి ఈ యుదయము పాసెంజరు బండిలో ద్వారాపూడి, రామచంద్రపురంమీదుగా అమలాపురంవెళ్లిరి. అమలాపురం తాలూకాలో సుమారు ఒకవారము దినములు సంచారము చేసెదరు.

నాయకుల సర్వటనము

దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారును కలిసి ఈ యుదయము పాసెంజరు బండిలో ద్వారాపూడి, రామచంద్రపురంమీదుగా అమలాపురంవెళ్లిరి. అమలాపురం తాలూకాలో సుమారు ఒకవారము దినములు సంచారము చేసెదరు.

కాశేశ్వరరావుగా రుదయముబయలుచేరి దెజవాడకరిగిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును నిన్నటిసాయంత్రము 6 గంటలకు పాల్చాకులో డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి యధ్యక్షతకీర్తింప జరిగిన బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి ప్రధమమున కొండ వెంకటప్పయ్యగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గురించియు, మహాత్ముని గురించియు నల్పముగా జెప్పి స్వరాజ్యపాత్రీనిగురించియు, ఆ పాత్రీవారు మన గవ్యస్థానము జేరుటకు నిర్మాణ కార్యక్రమముకన్న జేరు మాద్రము గనుపడదనియు నిరాడంబరముగను నిర్భయముగను నిరాశ జెందకుండగను ఆకార్యక్రమమును కొనసాగించుట యం చే మన స్వరాజ్యార్హత యిమిడియున్నదనియు జెప్పిరి. గాంధీ మహాత్ము డీప్రాంతములకు ఆగ్రస్తునెలా ప్రాంతములలో విచ్చేయు ననియు వారు విచ్చేయునప్పటికి ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెస్ సంఘమువారు సమహర్షనువ్వమించిన లక్షరూపాయలు సమహర్షవలయుననియు రాజ్యహేంద్రపురవాసులు శక్తివంచన తేకుండగ ఈనిధికి కానుక లర్పింపవలయు ననియు కూడ దేశభక్తుడు దుద్బోధించెను.

కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు మాతృముగా మాట్లాడిరి.

సభను సమాప్తిజేయుటకు పూర్వము సుబ్రహ్మణ్యంగారు గంభీరముగా సుమారు అరగంటకాలము రాటునును గురించియు ఖిద్దరును గురించియు, గ్రామములోని పనినిగురించియు నుపన్యసించిరి. గ్రామప్రాంతములలో ప్రజలు త్యాహవంతులుగ నున్నారనియు ఎవరైన ప్రచారకులు గ్రామములలో నివాస మేర్పరుచుకొని ప్రజలనుద్యనే నివసించుచు, కాంగ్రెస్ ఆదేశములను ప్రజలకు బోధించుచున్న యెడల ప్రజలలో కాంగ్రెస్ సంస్థయెడలను, రాటుముయెడలను, ఖిద్దరు యెడలను గౌరవము గలుగననియు జెప్పిరి. రాజమహేంద్రవరపు ప్రజలు ఎన్ని యుపశ్వాసములు వినినను ఖిద్దరు ధారణదీక్ష బూనకుండుట విచారకరమనియు, ప్రచారకులు తమ కాలమును వృధా బుచ్చక బనిజేసినచో చాలమంచి ఫలితములు గలుగననియు జెప్పి ప్రజలంధరు తమశక్తివంచన లేక గాంధీ పూజానిధికి కానుకల నర్పింపవలయు ననియు హెచ్చరించిరి.

జైలులో మరణము

సుమారు ఒక సంవత్సరమునుండి శిక్ష ననుభవించుచు, నిన్నటిదినము విడుదల గావలసిన గొల్లఖయిది మొన్నటిదినము యెండ దెబ్బనలన చనిపోయెనని తెలియుచున్నది.

బందరు మ్యునిసిపాలిటీకి తర్ఫీను కాబడిన

ఒక లేడి హెల్త్

నిజిటరు కావలయును

నెలకు జీతము రు 50 లు కాపురముండుటకు ఇల్లు ఉచితముగా నివ్వబడును. 1924 సం॥ మేనెల ఆఖరువరకు యోగ్యతాపత్రికలతో సహా దరఖాస్తులను యీదిగువ సంతకము చేశినవారికి పంపుకొనవయును.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు బందరు 9 వ మే 1924

ఎస్. జగన్నాథరావు నాయుడు ఛైర్మన్

నటప్రకాశికా సహాయనిధి

మనదేశంలో నాట్య విద్య ప్రదర్శనము లింటిటో
విరమించు బడవలసినదేనా?

ఆంధ్రుల నాట్యకళ ప్రాతఃత్వమును ప్రకటించు
“అంధకారిక ప్రకాశిక” యను నొక విద్యుత్ గ్రంథము బంధు
నుండి శ్రీ పసుమర్తి యజ్ఞ భార్యయితాశ్రీ గారిచే రచింప
బడి త్వరితగతినే వెలువడునట ప్రకటించిరి. ఈ
గ్రంథ పూర్తికై శాశ్రీ గారు కొన్ని సమాజ ప్రవర్తనముల
జూడగలసిన యవసరము గలిగినది. కొన్ని సమాజము వారు వీరి
నాట్యనిందిత. నరకొంతమంది మానము వహించియుండిరి.
ఏనమాజములకు జెందని నటులనేకమంది నాటకకళయందు జాల
వెరిశుడేసి పూజాపునస్కారములు లేక తీవ్రచంచలులగుదు
నున్నారు. ఇప్పుడు సమాజములలో ప్రబలియున్న దురాచార
ములే వీరి సమాజమునందు జొరనిక యాటంకపరచిన వని
నా నమ్మకము. ఇట్టివారిని గూర్చియు గ్రంథమున ప్రశంసించుట
యవసరమని గ్రహించి యట్టివారు వారివారి ప్రదర్శనాకాల
లము వెల్లడి పరచుటకై బంధులలోని
సమాజములవారి సహాయము చేయించిరి.
అన్ని కంపెనీలవారును లేకుండాయును తేతుమని వాదన మిచ్చి
యు ప్రదర్శనములు మొదలైన పిదప కొంతమంది యార్జున
నితులై ప్రత్యేక విమానములు కల్పించుటకు జోరకున్నను సమ
యమునకు సాయపడలేదని వట్టుకు చెప్పాలను. చివరకు బాల
భారత సంఘ యజమానులగు డిట్యారి నరసింహంగారు ను రాను
మోహన్ కంపెనీ యజమానులగు తుంగ నరసింహరావుగారును
యెట్టిలోపమును రానిక బందరు పరువు నిలబెట్టి శాశ్రీ గారిని
విధముల తోడ్పడిన చెప్పకతిప్పదు. వైసిరువులో డిట్యారి నర
సింహంగారును ప్రత్యేక ప్రశంసార్హులు. ఈ సందర్భమున
నాల్గు నాటకముల ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనాదాయముల
మొత్తము నాలుగువందలు ఈ నాలుగు ప్రదర్శనములు పూర్తి
యగు నరకి మొత్తముఖర్చు రు 9001 లు ఈ సందర్భమునకు
పెట్టుబడిపెట్టెదనని బాంసుచ్చి ప్రదర్శనములు గడచిన కొలది
దండగ ఇచ్చుచున్నను నిరుత్సాహము జెందక చివరకు శాశ్రీ
గారికి అంతకన్న నాట్యకళకు చాల సాయ మొచ్చెనని నర
సింహంగారిని ప్రశంసించక తప్పదు.

ఇప్పటికైదువందలు దండగవచ్చినదని శాశ్రీ గారు
నిరుత్సాహము జెంది బందరులో ప్రదర్శనముల విరమించినటులు విను
చున్నాము. ఈవిషయము తలంపునకు వచ్చినపుడు శాశ్రీ గా
రినిగూర్చి విచారపడక తప్పదు ముహూర్తము 20.00 లను హార్ని
క్రిముత్తిరాజు సుబ్బారాయ నుతులొసగిన బందరు ఈవనిలక్ష్మి
జనస్వామి, ముట్నూరి కృష్ణరావు, చిట్టూరి నరసింహం, పురాణం
నూరిశాశ్రీ, పసుమర్తి యజ్ఞ భార్యయితాశ్రీ గారు మొదలగు
నాట్యకళాపాఠశాల ప్రాపుగన్న బందరు, ఆంధ్రనాట్యకళకు
ప్రథమ విద్యుత్ గ్రంథమును నాట్యంబుజమును వెలవలించిన బం
ధును నటప్రకాశిక నిర్వేదికప్రయత్నములు అయిన వందలు దండగ
వచ్చినంతమాత్రమున విమించుట బందరున కగౌరవ మనకలప్పడు.
బందరు పొయ్యలై కొందఱు శాశ్రీ గారికి ప్రత్యేకించి సాయ
మేమియు నొర్పకున్నను విమానములు పూత్రము గల్పించిరి.
ప్రదర్శనములు ఫలాని లేదనిండి మొదలిడెనున్నవనుచు ఒక్క
దినముపైబడిన కొలది బందరులో కొంతమంది కావేములు జనిం
చినవి అవకాశవక ప్రశ్నలు నాలుగు శాశ్రీ గారిని
దీనబంధు పత్రికాముఖమున నడిగిరి. ఇంతటితో
విభాతములకు కడుపుముటు చల్లారక యీ ప్రదర్శనములకు తప్పక
సాయపడెదమని శాశ్రీ గారికి వాదనామిచ్చిన పలుప్రాంతము
లలోనున్న నటులకు శాశ్రీ గారు ప్రయోగించినట్లు నాధారముగా
నాని దీనబంధులోని వ్యాసమునే ప్రత్యేక ప్రతిబింబించి పంపి
యొందెరి. ప్రాజ్ఞులగు యాటంకములకు యాయనామక బహిరంగ
లేఖ యెట్టికలదుమను గలిగింపకపోగా బందరునుండి యిట్టి
మాకువచ్చినవని యాశ్చర్యమున తిరిగి శాశ్రీ గారికి యందచేసిరి.
విభాతముల ప్రయత్నములు కొనసాగలేదని వ్రాయక తప్పదు.
శాశ్రీ గారు నరసింహరావుగారి వారందరును విచ్చేసిరి. ఇంతవరకు
వచ్చిన నటులలో జాలమంది విశాఖపట్నంబులవారు. బందరు
చేరినది నలుగురు. ఇరువురుంగ మెక్కుట తటస్థపడలేదు. మా
డెకవాగు గామానుము సర్వేశ్వ శాశ్రీ గారు రెండుసార్లు
రానుబాసుపాత్రము, ఒకసారి హరిశ్చంద్ర పాత్రమును ధరించి
యతినిపుణలతో ప్రదర్శించిరి. నాలుగవవారు కల్లవల్లికాగృ
నాథకపగారు. వీరిగురించి యేమియు వ్రాయవలసినదని వానమ్మ
కము నెల్లూరుజిల్లానుండి యుగపు రేలేచిరి. జి. రాధాకృష్ణ
య్యగారు కవిని పాత్రమును ధరించిరి.
చిట్టూరుకు వా ప్రవృత్తి వి. కె. నాయుడుగారు చిత్రాంగి పా
త్రురెండు బాగుగ నిర్వహించిరి. ప్రధమ ప్రదర్శనకు సాంగ

ధరకే ప్రయోగపరచిన నటులు గరిగ రానందున మొదలే పాంస
పాదెనది. తరువాత నాటకములు బాగుగ నిర్వహించబడినవి.
బందరులో చిట్టూరి నరసింహంగారి కంపెనీ, తుంగ నరసింహరా
వుగారి సమాజములతోను నితరులవలెను ప్రాతఃత్వము, చేయూత
నొసగక పోయినట్లు కనిపించుచున్నది. ఇప్పుడి బందరుయొక్క
నీచలేనే చాలునుగాని మరేమియు గాదు. నాటకములపరచిన
వని కొందరు తులుకుచున్నార! ఇంతభంగముచేసి ఆంధ్రదేశ
మునకెల్ల బందరు పాదాపూత్రము చాటిన యాటంకము లిప్పు
డెంత ప్రయత్నముచేసినను శ్రీ శాశ్రీ గారిని బందరునును ప్రతి
ష్ఠను సంపాదించలేరు. బందరునకే ప్రతిష్ఠరమింపదలచేనేని
తిరిగి పరీక్షకారపరాయణులను, నాట్యకళాపాఠశాలను,
భూస్వాములును అగు చిట్టూరి నరసింహంగారే దీని పునఃస్థాపిక
ప్రయత్నింపవలెను.

ఈ సందర్భమున శ్రీ శాశ్రీ గారిని, డిట్యారి నరసిం
హంగారిని నొకటి మనవి చేయుచున్నాను. విద్యుత్ ప్రదర్శనముల
నింతటితో విరమింపక బందరుపరువు నిలబెట్టవలెననుట యొకటి,
బల్లారి రాఘవాచారి, కందాడ శ్రీనివాసం ఆల్లూరి రామచం
ద్రాడె, మెరుమాడి శేషగిరిరావు, నెల్లూరు నాగరాజరావు,
పెద్దిభట్ల చలపతిరావుగార్లవంటి సుప్రసిద్ధనటులగు రామి
ప్రదర్శనముల నిప్పించి శ్రీ శాశ్రీ గారు బయలుదేరినది యీ
మహోద్యమము అఖండవైభవముతో కొనసాగి త్వరిత
ద్వితీయ విద్యుత్ గ్రంథము వెలువడునటుల ప్రయత్నింతు రని
వామనవి. వై నడవారించబడిన నటులకమాన్యులను తప్పక
శాశ్రీ గారి యద్యమమునకు సాయపడెదని సమ్మతమున్నా
ను. పురాణం నూరిశాశ్రీ గారిని ఆంధ్రదేశ మెరుగనిధిగాను.
వీరు శ్రీయజ్ఞనారాయణశాశ్రీ గారి మాటవచ్చు భూసా
యలు సహాయమొసంగిన వినుటకు సంకల్పమైనది.

(ఒక విశేషం)

నోటీసు.

తిరుమల తిరుకలివగయిరా దేవస్థానములకు
1924 ఫసలికి యీక్రింద వివరించిన మేలురకం వస్తు
వులు సరఫరా చేయుటకు నెయ్యి నూనె (మినహా)
యితరదినములకు మాదిరీలు సహా నీలు వేయబడిన
కవర్లలో పెండ్లల్లు అడుగున ఫంతకము చేసినవారికి
1924 సం॥రం మే నెల 21 తేది లోపున చేరునట్లు
పంపుకోవలయును.

వస్తువులపేర్లు

- అంబాగా ఒకసంవత్సరమునకు కావలసిన సరుకు మొత్తం
- (1) నెల్లూరుచియ్యం (పాతిది) నూకలు రాల్లు మట్టి రు
యిరా యేమిక్రితండా బాగుచేసినవి. (మాదిరి అరశేరుపంప
వలెను.
 - 150000 కేర్లు (కొలత) కేరు 1.5 (80 తులం.)
 - (2) తేనాలిచియ్యం. డిటా
57000 డిటా
 - (3) మంచికలపటం లేని నూగులునూనె. (దేవస్థానం కచ్చే
రిలో గానికే ఆడినది.)
 - 84000 కేర్లు లేక 825 మణుగులు.
 - (4) మంచి కలపటం లేని ఆవులేక యెనుము నెయ్యి (కెమి
కల్ పెట్టుకు లోబడినది.)
 - 86600 కేర్లు లేక 2180 మణుగులు.
 - (5) మేలురకం కుంకుమపువ్వు. విలాసం నమూదుపరచి
వలెను. రకం 1 కి మాదిరి 1 తులం పంపవలెను.
 - 100 కేర్లు (కేరు 1-5 24 తులం.)
 - (6) మేలురకం పచ్చకర్పూరం డిటా. రకం 1 కి మాదిరి
1 తులం పంపవలెను.
 - 190 కేర్లు డిటా
 - (7) మేలురకం కవ్వారి. మాదిరి 1 XX యెత్తుపంపవలెను.
 - 170 XX యెత్తు.
 - పెండ్లల్లు యొక్క వరత్తులు
 - ప్రతిపెండ్ల 100-0.0 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంప
బడవలెను పెండ్లల్లు అంగీకరించబడినదను అడ్డరు దేవస్థానం కచ్చేరి
నుంచి పెండ్లల్లు చేసినవారికి చేరిన 10 దినములలోగా మొదట
చెల్లించి యందు డిపాజిట్టు మొత్తం 1.0 రూపాయలుగాక
సంవత్సరమునకు సరఫరాచేయుటకు వాస్తవకొనిన వజ్రాయింపు
పరమాణం సామానులయొక్క కిమ్మతుపై 10% కి రు 5 కంటకు
యేర్పడుమొత్తం మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపాడ్యెట్టు

మొత్తమును నెల్లూరుచియ్యం నెయ్యి యాసరుకులమూత్రం
సరుకు 1 కి పెండ్లల్లుతో చెల్లించిన రు 100 గాక రు 400 పెరసి
రు 500/- ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి తరువాత ప్రతి నెలకు
సవేతయబోవు సరుకులకు క్రియమునకు బిల్లుచేసుకొనే వైకము
లో రు 100 కి 5 రూపాయలు చొప్పున ప్రారంభ డిపాజిట్టు
సహా రు 2000/- అయ్యేవరకు ప్రతి నెల దేవస్థానమునకు డిపా
జిట్టును ధరావత్తుగా చెల్లించి స్థాంతుకాగితములో మరత్తుల
ప్రకారం సవేతయబడు. అంగీకరించబడిన ధరలవకాతం ఖరారు
నామా వ్రాసి యయ్యవలయును వైచెప్పిన మరత్తులవివరం దేవ
స్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

ధరావత్తుసామాన్యము వడ్డెయ్యబడజాలదు
కంట్లాట్టవలెను త్వరితముగా జరిపి కంట్లాట్ట కాలం
పూర్తి అయిన తరువాత కంట్లాట్టరుల యే విధ మైన
బాకీ దేవస్థానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వ
బడును. అంగీకరించబడిన పెండ్లల్లుయొక్క ధరావత్తు పెండ్లల్లు
వైకలాతి అయినవెంటనే దేవస్థానం కచ్చేరిద్ద వాపసుయివ్వ
బడును. యేపెండ్లల్లు కారణము తెలుపకనే మంజూరుచేయు
టకుగాని తోసివేయుటకుగాని శ్రీవిచ రణకర్తలవారికి అధి
కారము కద్దు. నెయ్యి నూనె మినహా తక్కిన సామానులయొక్క
అంగీకరించబడిన మాదిరీలు దేవస్థానం కచ్చేరిలో పుంచబడును.
అంగీకరించబడిన మాదిరీలు దేవస్థానం కచ్చేరినుండి పెం
డ్లల్లు వైకలాతి అయిన నెల్లూరుజిల్లాలోపున వాపసు తీసుకొనంతట
దేవస్థానమునకు చేర్చుకోబడును.

2/- దేవస్థానమునకు 3% ఫసలికి కావలసిన అడుగున
వివరించిన మేలురకం సామానులను సరఫరా చేయుచున్నాను
1-24 సం॥రం మే నెల 21 తేది వచ్చువామును అవెంబడి
కోజులలోనున్న దేవస్థానం కచ్చేరిద్ద యాలం వేయబడును.
యాలం కాలంలో పాటపెట్టువారు కొల్లరకంజనులకు రకం
1 కి అరశేరును తూకండినులకు ఒకపలము చొప్పున పోజరు
చేయవలెను.

సామానులవివరం

అంబాగా ఒకసంవత్సరమునకు కావలసిన మొత్తం

(1) యేనుగుల ముతకచియ్యం	{ 86500 కొలత కేర్లు (శ్రీ 1 కి 80 తులం.)
(2) పచ్చి నెయ్యి	12400 డిటా
(3) కనగలు	8700 డిటా
(4) కనగపప్పు	1800 డిటా
(5) వడ్డులు	5600 డిటా
(6) పులము (నల్లని కల్లి లేనిది)	61000 డిటా
(7) పాలు బూరచక్కర	{ 2500 తూనిక కేర్లు శ్రీ 1 కి 24 తులం.)
(8) చింతపండు	1800 డిటా
(9) జెలం	66000 డిటా
(10) పునుగుచట్టం	100 డిటా
(11) కిరసనాయిలు (కోడిమాంసం)	400 డబ్బాలు
(12) కనగనూనె	4000 తూనిక కేర్లు

యింతకు యితర చిల్లర సామానులు వీల్లయొక్క వివరం
యాలం కాలములో తెలుపబడును.

యాలంపరత్తులు

యాలంలో సవాలుచేయుటకు తాము అర్హులగుటకు
గాను సవాలుచేయకొరువారు సభయ 1 కి రు 100 డిపాజిట్టు
చెల్లించవలెను. యాలంలో అంగీకరించబడిన సవాల్ దార్లయొక్క
ధరావత్తు మొత్తమును యాలం మంజూరు అయినతరువాత వాప
యివ్వబడును. యాలంలో పాటచేయనివార్ల డిపాజిట్టు మొత్త
మును యాలముగింపు అయినతోడనే వాపసు యివ్వబడును.
యాలంలో కడపటిసవాలును తోసివేయుటకును లేక మరు
యేలం చేయుటకును, శ్రీవిచారణకర్తలవారికి అధికారముకద్దు.
యాల మంజూరుచేయబడిన పాటదార్ల యాలం మంజూరు
పుస్తకపును తెలియచేసిన 10 దినములలోగా తాము మొదట
చెల్లించిన డిపాజిట్టు రు 10 గాక సంవత్సరమునకు సరఫరా
చేయుటకు వాస్తవకొనిన వజ్రాయింపు పరమాణం సామానుల
యొక్క కిమ్మతుపై 10% రు 5/ వంటకు యేర్పడే మొత్తం
మొదటి డిపాజిట్టుతో సహా సరిపాడ్యెట్టు మొత్తమును ధరా
వత్తుగా చెల్లించవలసినది సరఫరా చేయుటకు వాస్తవకొనిన
కు యాలం కాలములో చదివి వినిపించు అగ్రిమెంటు మ. త్తుల
ప్రకారం స్థాంతుకాగితముమీద అంగీకరించబడినధరలు సమూహ
చేసి ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలెను. వైచెప్పిన మ. త్తులవివరం
దేవస్థానం కచ్చేరిలోను అడిగి తెలుసుకోవచ్చును
శ్రీమహాంతు ప్రయోగదాసుజీవార్యు,

విచారణకర్త.

ఉక్కు-నకు రక్షణము

ఇనుపపట్టాలకు రక్షణము జాలదు

బొంబయి 12 మే:-టారిఫ్ బోర్డువారి నూచనము ఇనుప పట్టాలు, నిర్మాణసామగ్రిల విషయమున, భారతపరిశ్రమలకు తగినరక్షణము నొసగుటలేదని, బొంబయిలోని భారతీయ ఇనుపపత్తల సంఘమువారు భారతప్రభుత్వము వారికి దెలిపిరి చాలమంది సప్రసిద్ధులగు భారతీయపత్తలు ఈ సంఘమున గలరు. పట్టాలు నిర్మాణసామగ్రిలలోనే విదేశీయుల పోటీయ ధిక శక్తి నున్నదనియు ప్రభుత్వమువారును, తమకు గావలసిన వస్తువులను భారతీయ పరిశ్రమలయందే కొనుటకు పూచీకొనగ వలెననియు, ఇతర ఉక్కుపత్తుల నొసగిన రక్షణముతో పరి సమానముగ నొసగవలెననియు, సామాన్యపు ఇనుపపట్టాలకు భారతీయప్రభుత్వము చీవలచే ఉక్కుపత్తుల యుపయోగింపబడుచుండు ననియు అందుచే వానిపై పన్ను విధింపరాదనియు గోరుచు భా రతప్రభుత్వమువారికి తంతివార్తనందిరి. తగినంత వ్యవస్థాసగ కుండగనే, పన్నుల హెచ్చుతేయు సధికారము భారతప్రభుత్వ మువారి కొసగుటను ఈసంఘమువారు నిరసించిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

సిమ్లా 12 మే:-భారతప్రభుత్వము వాణిజ్యశాఖవారు బొంబయి భారతీయ ఇనుపపత్తలకు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇట్టి ప్రాముఖ్యముగ విషయములను త్వరితముగను, పూర్తిగను, విచారింపవలెనను విషయమున ప్రభుత్వమువారు వర్తకసంఘము వారితో కేకీభవించుచున్నారు. ఈవిచారణయందు ముఖ్యవిష యములు రెండువర్తకల దృష్టియందు, రక్షణకు న్యాయముగ వాధారములు జూపబడవాయను విషయమును నిర్ణయించుట తో వారిపని ముగియలేదు. విచారణసంఘముపై మరియొక బా ధ్యతగూడ గలదు. ఒకపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుట వలన ఉప పరిశ్రమలపై గలుగుభరితములను గురించిగూడ విచారింపవలెను. ఈసందర్భమున టారిఫ్ బోర్డువారిని సంపూర్ణ స్వతంత్రులుగా వనరేణియుటయే మంచిది. వర్తకసంఘమువారి విమర్శన ప్రభు త్వము వారంగీకరింప నెంచలేదు. ఆ|| ప్రె||

భారతశాసనసభలో ఆధికారేతర

కార్యక్రమములేదు

సిమ్లా 12 మే:-ఒకప్రభుత్వ ప్రకటనము నందిట్లుగల దు. టారిఫ్ బోర్డువారి నూచనల ననుసరించి శాసనముల నొన ర్చుటకుగాను కేంద్రశాసనసభలు మేమాసమున ప్రత్యేకముగ సేర్పరపబడెనుగాన, ఈసమావేశమున ఆధికారేతర కార్యక్ర మమునకు అవకాశముండదు. ప్రశ్నోత్తరములు మాత్రము య ధావిధిగ జరుగుచుండును. వివాదాస్పదములుగాని ఒకటిరెండు అధికారసభ్యుల కిల్లులమాత్రము చర్చింపబడును. ఈసమావేశ ము పదిదినములకంటె నెక్కువజరుగదు. మామూలుప్రకారము అత్యవశ్యకములగు విషయముల చర్చించుటకుగాను సభాకార్య క్రమమునంపవలెనను తీర్మానముల దెచ్చుటకు సభ్యులకుగల హ క్కున కట్టియధ్యంతరమును లేదు. ఆ|| ప్రె||

పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారి

ఆభిప్రాయములు

టారిఫ్ బోర్డువారి నూచనలను గురించి భారతశాసనస భ్యుడను సో పురుషోత్తమదాసు థాకూరుదాసుగారు సవి మర్శముగ ఈ యభిప్రాయముల ప్రకటించిరి.

టారిఫ్ బోర్డువారు, ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుటను గురించి చాల జాగ్రత్తను, సంపూర్ణముగను విచారించి గావించిన నూచనలు, భారతీయుల యందును జాగ్రత్తగ మునింపవగి యున్నవి. ఈనూచనలు, కీ. కే. ఇష్టదీతాగారు ఉక్కు పరిశ్రమను స్థాపించుటలో గవ్వరచిన దూరదృష్టిని వెల్లెచ్చుచు, పరిణానమాస్త్ర యందాపరిశ్రమను పోషించి పెంపొందు భా రతీయు భారతీయులపై నిమిషమిది. ఈపరిణామకాలము చా లస్వల్పమేనని టారిఫ్ బోర్డు వారెంచుచున్నారు దేశమునందు వివిధపక్షములవారు స్వల్పవిషయములలో తమ వివాదముల మానుకొని, అందుకు కలసి తమకే తులనన్నిటిని, ఈరక్షణసమ స్యయందు కేంద్రీకరింపవలెను.

టారిఫ్ బోర్డువారి నూచనల నన్నిటిని ఆమోదించిరిమని ప్రభుత్వమువారికివల ప్రకటించియున్నారు. కాని ప్రభుత్వ మువారు కి ఆధ్యాయములో 831 పేరాలో చెల్లపబడిన ఆధి కారముల నుపయోగింపనిది, ఉక్కుపరిశ్రమకు వెంటనే సహ యము గలుగజాలదు.

టారిఫ్ బోర్డువారు 87 పేరాలో ఉక్కు పట్టిధరల కీదే

శమున దిగుమతి జేయునదియు వివరింపబడెను. అట్టిధరలకు త క్కున ఖరీదనకు ఈదేశమున దిగుమతి జేయనీయరాదని వారు నూచించిరి. బోర్డువారు ఆధరలనే ప్రారంభింపజులుగ డిగుకొని రక్షణపన్నుల నూచించిరి.

ధరలెచ్చట తక్కువగా నుండిన ప్రజలచ్చట గొనెదరు. అందుచే, ప్రభుత్వమువారు తమ రక్షణము, భారతపరిశ్రమల చే తయారుజేయుండు మొత్తంతయు నీదేశమున అమ్ముకపో వుటకు అవకాశమొసగుననిగ నుండవలెను. అందుచే ప్రభుత్వము వారు మాసాంత్వమున చట్టమును ప్రవేశపెట్టవలెను బోర్డు వారు నూచించిన పన్నులుగాక ప్రత్యేకముగా, దిగుమతిధరల లోని మార్పులనుసరించి ప్రత్యేకపన్నుల విధింపవలెను.

భారతీయులకు న్యాయముగు లాభము మిగులునా?

టారిఫ్ బోర్డువారి నూచనలననుసరించి, భారత పరిశ్రామికుల కు న్యాయముగు లాభము మిగులునా యనునది మరియొక ప్ర త్న. ఉత్పత్తివ్యయము టన్ను 1 కి రు 128 లు మించనియెడల ను, పూర్తిమొత్తమును తయారుచేయుచున్నయెడలను టన్ను 180 లుకంటె వ విక్రయించినచో న్యాయముగు లాభము డి గులునని బోర్డువారు నూచించిరి. కాని పరిశ్రమవారు సరిగ్గు 420000 టన్నులకంటె తక్కువమొత్తమును మాత్రమే తయారు జేయునంతకాలమును పరిశ్రమలకు మిగులులాభము "చాలస్వల్ప ము" అని బోర్డువారుచెలిపిరి. తాతాకంపెనీవారు 1942సం|| న 250,000 టన్నులును, 1925-26 సం||న 365000 టన్నులు ను, 1926-27 సం||న 390000 టన్నులును తయారుజేయగలరని టారిఫ్ బోర్డువారు అంచనాజేసిరి. దీనినిబట్టి చూచినయెడల 1926-27 సం||న పూర్తిమొత్తమును తయారుజేయునట్టి సందు వరకు తాతాకంపెనీవారు చాలనవ్వముతో పనిజేయవలసినవచ్చు నని ఇందువలన స్పష్టమ గాగలదు. చాలిచాలనిరక్షణము నీరు పయోగము. రక్షణ ముపయోగకరముగ నుండవలెననినచో మనఃపూర్వముగను ఫలకాశిగను నుండవలెను ఉక్కుపరిశ్రమ వారేమి గోరినదియు, టారిఫ్ బోర్డువారేమి యొసగినదియు చెల్లువును నొకపట్టిక నిందుతో జతపరిచితిని.

తాతా కంపెనీవారు ముందువెనుక లాలోచింపక చాల పెద్దకార్యకారములను క్రొత్తగా స్థాపించిరిని ఆక్షేపణలు బ యలుదేశము. ఈ విషయమును బోర్డువారు తమనిజేదికయందు 71 పేరాలో పూర్తిగా చర్చించిరి. వారి యభిప్రాయమును చెల్లువు కందుండి ఒకపేరానుదాహరింపితిని.

క్రొత్తగా కార్యకారముల స్థాపించి విశాలమొనర్చుటకు ప్రారంభింపనియెడల ఉక్కుపరిశ్రమాగారముల నిదివరకే మూసివేయవలసినవైచిది.

భారతదేశము తన ఉక్కుపరిశ్రమను బలపరుచుకొననిద్య ముగనున్నదాయను న ది మ రి యొక ప్ర క్త తాత్కాలిక మ గు ప రి డా మ స మ య ము న నీ ప రి శ్రమను పోషించినయెడల తరువాత నదితః స్వతంత్రిదేశమే, విదేశీయ పోటీనుండి తన్ను తాను రక్షించున గలదు. తాతాకం పెనీపార్టీల కంపెనీయనియు, ఒక్కటలమువారిపరిశ్రమకు రక్షణమొసగుచున్నారనియు కొందరాక్షేపించుచున్నారు. ఇట్టి వారు, జనుడీ తాతాగారు ప్రధమమున భారతీయులను తరు వాత పార్టీమేళుడును అనువిషయము వీరికి చెలియకపోవుట కోచనియును- ఈరక్షణమువలన ఒక్క కంపెనీవారికి మాత్ర మేలాభముగలుగుననియు, ఒక్కకంపెనీవారికేరకు రక్షణ పన్నుల విధించుట న్యాయముగాననియు కొంద రాక్షేపించు చుండిరి. తాతాగారు, ధైర్యమొనర్చి, ఎట్టితోడును లేకు న్నను దేశమునకు ముఖ్య ప క్య క మ గు నీపరిశ్రమను స్థాపించి దేశమునకు నే వ యొ న ర్చి న ం దుల కిదియ ప్రతిఫలము. తాతా ఉక్కు పరిశ్రమవారి కష్ట స్థితియందు వారి కింకెవ్వరును తోడుగ లేరుగాన వారికి సహ యమున నిరాకరించుటయో. టారిఫ్ బోర్డువారు 27 పేరాలో నిట్లుచెలిపిరి:- "ఫెయిరుహార్సుగాను, ఉక్కునకు రక్షణ మొసగునవరకు ఇండియను విర్యఅంతు స్త్రీలు కంపెనీవారు, ఉక్కుపరిశ్రమను ప్రారంభింప నెంచరని మాయము నుడి పెను. టారికొటనుగారు, యునై టెడుస్త్రీలు కార్మికమనువారి తగవున సాక్ష్యమొసగుచు, రక్షణలేనిది, క్రొత్త కంపెనీలను స్థాపించుటకు తగిన మూలధనమును సమకూర్చుట అసాధ్యమని నుడిపెను. రక్షణములేనిది, ఉక్కుపరిశ్రమ ఏమాత్రమును ఆభి వృద్ధినింద జాల ద ని మేము ఆ భి ప్రాయ ప డు చు న్నాము." ఆపలు విషయములు అట్లున్నను, విమర్శకులు, మరొకని కంపెనీలు స్థాపింపబడువరకు రక్షణమొసగరాదని నుడువుచున్నారు.

మ గింపు

నాన్వియాభిప్రాయముల నీక్రింద క్లుప్తీకరించెదను. (1) భారతదేశమున, ఉక్కు పరిశ్రమకు రక్షణ మొసగుట అత్యవసరమని టారిఫ్ బోర్డువారు బలముగ నిరూపించిరి.

ఈపరిశ్రమకుంటె రక్షణమావశ్యకమున పరిశ్రమ మరెద్దియు లేదని వారెంచుట న్యాయముగనున్నది. (2) ప్రభుత్వమువారు ను శాసనసభలవారును రక్షణమునే తమ విధానమును స్పష్టిక రింపవలెను. (3) మితముగ నిర్ణీతముగు లాభము మాత్రమే పరి శ్రామికులకు మిగులునట్లేర్పరచుటలో బోర్డువారు లంఘించుట లో, అనగనరముగ నెక్కువజాగ్రత్తగ నూడి ప్రమాదమునకు లోయిగనియు, కొనుబడి వారుల ప్రయోజనమునే ప్రధానముగా నీయుముగ భావించిరనియు ఎంచుచున్నాను. (4) టారిఫ్ బోర్డు వారు ప్రారంభింపజులుగ డిగుకొనిన దిగుమతి సెలవులను ప్రస్తు తము దిగుమతి సెలవులను చాల భేదముగలుగుటో, రక్షణను ని జముగా ప్రయోజకకారిగ నొనర్చుటకుగాను ప్రత్యేకముగ ప న్ను విధింపవలెను. (5) భారతదేశమునుండిగాని, ఆంగ్లదేశము నుండిగాని ఇంతవరకు వచ్చిన ప్రతికూలవిమర్శనలు, భారతపరి శ్రమకు సజ్జాయమొసగుటను గాంచి భయపడిన, పారిశ్రామికుల నుండి మాత్రమే యగుటచేనవి. గమనింపవలసినదిగావు. (6) ఉ క్కును రక్షించుటకు మ న క పూ ర్వ క ము గ గా క అరమనస్సుతోమాత్రమే ప్ర య త్న ము ల నొ న ర్చి నెడల, భారత ఉక్కుపరిశ్రమ కింతవరకు గలఅనుకూలసహాయ గూడ భగ్గుమెపోవును. అట్లుగాక మనఃపూర్వకముగా జాగ్ర త్తగా ప్రయత్నముల నొనర్చునెడల నీపరి శ్రమయభి వృద్ధినిొం ది, స్వతంత్రివాధారపడగలస్థితిని సంపాదించి, దేశమును స్వ యంపవృద్ధిపంకముగ నొనర్చును. అందువలన బ్రిటిషు సామ్రా జ్యమున కంతకునుగూడ ఈవిషయము చాల ముఖ్యమైనది.

Table with 4 columns: Item, 1925-26, 1926-27, 1927-28. Rows include Coal, Iron, Steel, etc.

Table with 4 columns: Item, 1925-26, 1926-27, 1927-28. Rows include Coal, Iron, Steel, etc.

దీనినిబట్టి దిగుమతిధరలు టారిఫ్ బోర్డువారి అంచనాల లోకంటె (1) రు 21 (2) 89 (3) రు 82 (4) రు 58 (5) రు 29 లు తక్కువని తెలియనగును. (ఆ|| ప్రె||)

మే యి జే స్త్రీ మ రు

ఈ స్త్రీ మరు బంకాశముకి చీనాకు 11 వ లేదీ ఆసియా రమునాడుదయమున 7 గంటలకు బయలుదేరవని భాంకాశులో నున్నపరాగురాయబారివద్దనుండి కలకత్తాలోనున్న పరాగురాయబారికి తిరిగివార్తనచ్చినది. (ఆ. ప్రె)

ఒక మా న న ప్ర పు కే ను

వంగరాష్ట్రమున పెరంబూరులో టి. సి. గోస్వామి (ఎం. ఎల్. ఏ) గారు కుముదబాంధవదేవు (చంపాదీజమిం దాడు) గారిపైతెచ్చినమానవస్త్రపుదానా సరిగాదుజావు కాకే వని నలుచివిజనలుఆసీసరు కొట్టివేసెను. (ఆ. ప్రె)

తెలిస్తూ మతకలహము కేసు

1922 లో మొహరంలో ఆఖరుకోజున వంగరాష్ట్ర మునందలి తెలిస్తూలో కొందరు మహమ్మదీయులు బౌద్ధవ్య మొనరించిరి. చాలమకాణములను దోచు కొనిరి. ఇద్దరు హిందూవులు హతు లైరి. మరి పెళ్ళి మందికి గాయములయ్యెను. ఈ కేసులో 25 గురికి కేసున్నుకు కచి సేసిరి. వారిలో 16 గురు నిర్దోషులని జూరీలు తెలుపుట గాని మరలేసిరి. తిక్కిన 9 మందికిని ముగ్గురికిని నాలుకల ప్లును ఆధురికి చెరి ఒకవిమరుకు కనెకేకువేయబడెను. (ఆ.ప్రె.)

తార కేశ్వరము కేసులు

స్వేషము పోలీసుల కేర్పరచిరి.

సద్విశాసనంధస్వామివలనను అతినిలంబేరిలవలనను పూ ర్ణి కులను పుచ్చుకొనవలెనను మహాంతు పెరంపూరు సముదీపి లనుఆసీసరుకు పిటిషనుపంపెను. దానిని విచారణనిమిత్తము పో లీసువారికి పంపిరి. తారకేశ్వరమున హమ్మిజుదగకండ స్వేష ము పోలీసుల కేర్పరచిరి. (ఆ.ప్రె.)

బెంగళూరు వార్తలు

హంగోవృక్షములు

బెంగళూరు మే 11:— హంగోవృక్షముల ఫలితమును (అవతరణ) వేలము వీసీ ఎ.పా.ర.ముచేయు ప్రస్తుత ద్వితీయ) న రుణమును గానుచున్న అవతరణమును 1923 అగస్టు నెల లో సంచారము చేయించునట్లు దివానుగాలో చెప్పకొని యీ ఫలితమును కవులకిచ్చి ప్రస్తుతద్వితీయ 1922, 1923 అక్టోబరు నెలలలో ప్రతినిధి సభయందు ప్రవేశపెట్టి ప్రభుత్వమువారిని అను గగా రిమ్యూనియేషనుగా రి ఫౌర యుల ను బి క్షు కొనుచు ప్రభుత్వమువారిట్లు ఉత్తరువు చేసి 1: ఇ క ందు రాప్తి, గ్రామములకు బయటనున్న ప్రభుత్వ భూ ములపై నుంచి హంగోవృక్షములయొక్క ఫలితము, అయ్యగ్రా మముల కంటకులు నూరుచెట్లకు రు 2/3 వాపున యిచ్చివట్ల యిన వారిపైగా మిది వేలమునైన. ఈమధ్యమును గ్రా మములు ఉత్తరముగింపునని పక్షమున వేలము చేయవలసినది.

మైసూరు లాల్కా

మైసూరు లాల్కాయొక్క రీసెటిల్ మెంటు విషయ మై కాంక్షన చేయుచు ఉత్తరువు చేసివడినది. కొత్తరేట్లు మా మూలగా 80 గంటకేవలము గాగనట్టితో 1924 జూలై మొ దటి తేదీనండి అమలుజానికి వచ్చును.

ఈనాముభూములనుండి వంటచేరుకును

తీసుకొని పోవుట

అమిల్ దారుల ఆజ్ఞ తే ని ది వం ట చే రు కు ను యానాభూములనుండి తీసుకొని పోవుటకు గల అభ్యంతర ములను తొలగించుటకు ప్రతినిధిసభవారు తెలియజేసి విడుదల, యాంం వారులే అభ్యంతరములు వీలవేదనియును వంటచేరుకును తీసుకొని పోవుటపై పట్టుకొనబడిన పిటిషనులు అమిల్ దారులకు పరిష్కారము చేయలేనివియు పిటిషనులను పొందిన నెలలోగా అమిల్ దారులు వీనియొక్క ఫలితములను యానాదారులకు తెలి యజేయవలె ననియు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుచేసిరి.

గనులకు సంబంధించిన నిశ్చయములక్రింద మొదటిసారికి ఫిట్టులుగల డ్రైయరులమార్గమే 75 గట్టులలో క్రిగల వివరము క్రియించుటకు నడువచ్చునని ప్రభుత్వమువారు ఒకవిషయ మును నేర్పజేసిరి.

ప్రయాణికుల వసతిగృహములు

ప్రయాణికులకు గల కష్టములను తగ్గించుటకై యానకతి గృహములకు గల నిలంధనము దుర్బలాలు చేయబడినవి. ప్రాంత ప్రయాణికులు ఒకరోజు వాటినినివార 14 గంటలుండినను అంతకు తక్కువగా నుండినను పూర్తిచార్జీ చేయబడెడివారు. ఇప్పుడట్లుగాక ప్రయాణికులకుచేదయం 6గంటలు మొదలు రాత్రి తొమ్మిదిగంటలలోగా 12 గంటలపాటు దాదాపుండాయిందనియెడల సగముచార్జీయే చేయబడుదురు. నూరొద్దరము మొదలు నూ రాస్థానములకు సమయమువరకు గాక ఉదయం 6 మొదలుకొని రాత్రి 9 గంటలవరకు బంగళా ఉపయోగించుకొనినను ప్రయాణికులు సగముచార్జీయే చేయబడుదురు. (ఆ. పే)

కలనల్ గిడ్డీ

కలనల్, మే 12:— కలనల్ గిడ్డీ గా ర స్వ స్థు లై యుండుటకే, వీరు యిండియన్ గిడ్డీల రీ దేశంములలో పని చేయవలసి యిండియా ప్రభుత్వమువారి దివిరకు ప్రకటించి యుండిరి. ఇప్పుడు వారిలోగ్గ మధ్యస్థి చెందుచే అంగ్లీయుల టియన్, యూరిపియన్ డేనుములను తెల్పుటకై వీరు సంఘ ములో నిశ్చయించుకున్నది తెలియజేయుచు, వీరిని కంటిలోని యిండియనుకున్నా యిండియా దేశీయమువారు కలకత్తా కొత్త ప్రకటనను గావించును. (ఆ. పే)

అప్పరు యిండియా బ్యాంకు

బెంగళూరు, మే 12:— అప్పరు ప్రధాన బ్యాంకు మూర్తి కల్లుగారు, బ్యాంకుమూర్తి రీపుగారు, అప్పరు యిండియా బ్యాంకు పరిష్కారకర్త యగు హంబరుగాథ దా మొదల దా ను గా రి యొ క్క. యత్నిచి తరుయొక్కయు చిరస్థలపై వెట్టి: అరీ పై కదు మోగారు. ఉత్తరువుచేసిరి. హంబరుగాథిని పరిక్షించి బ్యాంకుమూర్తి యొజ్జనకు ఉత్తరువుజరిగి: చిచ్చిరి. 1924 ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన కథయా, దామోదర బాగుగారును అజ్ఞయగారును జాయింటు పరిష్కారకర్తలుగా నిశ్చయించి బదులుయొ అకస్మికములని ప్రకటించిరి (ఆ. పే)

కీర్తి, మే 12:— పంజాబు ప్రభుత్వమువారు 1923 ముగిసిన బాక్సుపట్టుమును వెంటనే పంజాబులో అమలుజా నెట్టుట నిర్ణయించిరి. (ఆ. పే)

ఆంధ్రవీర కంఠీరవ ప్రా ఘెనర్ కోడిరామమూర్తి నాయుడుగారు

వీర బహదూర్ మహారాజాగారి చిల్లరివివాహము 40వ ర్షదిన వారితే జాహూరులై 10 వ తేదీనండి ప్రదర్శనముల నొసగుచున్నారు. మహారాజాగారును సంస్థానోజ్యోతిషులను వివాహమును సందర్శించవచ్చు ఉత్తరీక్షణముల కర్తవ్యమును 5 వేలవండ్రి ప్రేక్షకులను ప్రారంభకవిర్యమును తి.కించిరి. ప్రా ఘెనర్ గారు, ముచి త యా రు లో నుండిరి. వీరు అఖిలభారత వ్యాయామ విద్యాలము ను ను స్థాపించి దానినిభివృద్ధికై తన జీవితమును భారపోసి నెందియున్నా రు. "భారతీయ విద్యాలములనుబట్టియోగించు వ్యాయామ విధానము" అను గ్రంథమును రచించి విశ్వవిద్యాలములయొక్క యొ బాతీయ నాయకులయొక్కయు సదభిచారిముల నర్థించుచున్నాడు. ఈయనద్యు మెరయు స్వామీపూర్ణమును టిటు సందియములేదు. ప్రా ఘెనర్ జేకాభిమాను, ప్రకృతా గ్నము. ఉదాత్తమహాదాని గావను సత్కలుంబు పరివారతై రండు ప్రదర్శనములను తిలకించిరి. ప్రా ఘెనర్ గారి మహారాజాగారి పుష్పమాలాలంకృతుల గావించిరి. మహారా జాగారు ప్రా ఘెనర్ గారిని తిరిగి పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి భివృద్ధిజను నూచించిరి. మహారాజాగారి యంగరక్షకులకు సరసింపా పసాదతివారి గారు ప్రా ఘెనర్ గారి కభివందిరి. మహారాజాగారు ప్రదర్శనముల పూర్తిగాతిలకించి ప్రా ఘెనర్ గారికి బంగారుపతకమును బహుమానముగా నొసగిరి. ప్రా ఘెనర్ గారు బహదూర్ ఉదయపూర్ రాజకుటుంబములకు సంబంధభార్యయుగా గావించు టిటు భ మ ని యొ తరు జీవితచరిత్రమును వ్రాయునంటిమనియు రాజ్ మాభివృద్ధి కిజలంకారీకాభి వృద్ధి అర్హకముమనియుయు, కరీరు బలములేని వారు రాజ్ కు వ్యవహారముల జరుక సమర్థులనియు పలికిరి. 2, 3 రోజులూడి జహపూర్ మహారాజాగారి యనుమతిగని విజయనగరమునకే అచ్చునుండి మద్రాసునకే అచ్చుల ప్రద ర్శన ము నొ స గి అతితీను డిక్టివ ద ర్శన ము ల దావెదరు. వీరు ప్రదర్శనములను చెన్నపురి యందు ప్రకటనమును ప్రారంభించి. చెన్నపురిలోనే జావని మనిత యదలించున్నార. ముఖ్యదేవతలను కంటిని తమ సర్క నును మంచితిలో నెట్టుట గావించి కామ దానించుకొనె దరు. అఖిలభారత వ్యాయామ విద్యాలము నిర్మాణమునున్న అచ్చటి కెద్దలతో బహుళ: ప్రా ఘెనర్ గారు సంబంధించెదరు" అని జహపూరునుండి కొట్టి రాఘవజ్య కాముడుగారు రంతి వార్త నందిరి.

బ్యాంక్ బేరి క్ల మేషను స్క్రీము

అరేబియా సముద్రమును కొంతభాగము భూమిగామార్చుట

బొంబాయి మే 12:— మెంబాయి అభివృద్ధికాభివృద్ధి అవ్వనింజిమిదట బ్యాంక్ బేరి క్ల మేషను స్క్రీముకు తనిభి చేయుటకై కచ్చిన బొంబాయిపత్రికా సంపాదకు రీమదయ ము-సంతోషముగా గడచిరి. అర్హివార్తాపత్రికల ప్రతినిధులను 150 మంది కూడిరి. కొలూబా దేవపుమెంటు స్క్రీము 1.1/4 మైళ్లదూరమును వీరువారికొరకై యియ్యబడిన క్రత్యే కపు రైలుబండిలో తిరిగిరి. వీరినిమెంటుచియున్న అభివృద్ధి కాభివృద్ధి కారియకు 50 హౌస్ హెచ్చుగాను అరేబియా సముద్రముండి భూమి నిలిచి సుపాదించుటకై ఉపయోగింబును కాస్త్రీయ అధునకర్తకులను కలిపి రింతిచ్చిరి. ఇందుము భ్యాంక్ మేషను: నిది:కు స పాదించ బడిన పతకమును మతేరి యాపురుకులు తేవంద కింకుభము గానుంచబడుచున్నది. ఈరెం దుసంవత్సరములలో కొలూబా డిట్టునున్న క్రత్యేయలలో మతేరి యా చాలభాగమునిగిపోయి: దని 50 లాతెనుగాను చెప్పిరి.

నూ రా య తా లా నె తి కి ల గా ప రు డి వా ల్ తొ య్ ం డ రా ల్ ను న ను ద్ర ము లోనికి దొర్తించుచుండగా వీని చూచిరి. ఈనూర్థాన డిట్టు చేయునప్పుడు వారికి గల నవ్వుమును కదముల పొడుచు కొంత సంతోషింబునుచుండిరి.

తెండుంటులనేపు తనిభిచేసిన పతకాత 10 గంటలకు పత్రికాసంపాదకు లండినను యెరంద్ వారు పోయిరి (ఆ. పే)

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0 వి. పి సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, కోకును పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన మెక్రెటెలకు హానిగలుగక చక్కగఁ జెరుగ గలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వతావారణస్థితి 1924 సం. మే నెల 13-వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో అభివృద్ధిగలగ్గరి	మే 24 గంటలలో అభివృద్ధిగలగ్గరి	మే 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	89.8	87.8	...	1.90	44.56
కోకాపుట్
విశాఖపట్టణము	93.7	88.0	...	0	87.09
కాకినాడ	98.0	82.0	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	96.2	83.6	...	0	41.59
గుంటూరు
కర్నూలు	107.0	86.8	...	0.04	26.01
బళ్లారి	107.1	82.1	...	1.14	20.51
అనంతపురం
కడప	105.2	83.2	...	0.88	31.28
నెల్లూరు	98.8	81.4	...	0	37.98
మద్రాసు	94.8	80.9	...	0	50.74
కడలూరు	98.6	81.8	...	0	52.94
నెల్లూరు
సేలము	98.9	83.0	...	2.42	39.30
కోయంబట్టూరు	97.7	76.8	...	3.71	22.29
తిరుమనాపల్లి	104.4	81.2	...	1.52	38.18
నాగపట్టణము	91.4	84.3	...	1.20	54.98
పుదుచ్చోటి
మధుర	100.0	81.4	...	2.84	38.58
పాంబక్	96.6	81.7	...	0.50	37.00
తిరునల్వేలి	1.96	28.34
తిరువేండ్రము	84.5	79.6	0.08	8.04	64.51
కొచ్చిక్	93.7	82.8	...	8.10	114.51
కాకికట్టు	98.3	81.1	...	11.98	117.16
మంగళూరు	94.2	83.7	...	0.72	125.68
తెంగళూరు	96.8	78.0	...	1.58	35.87
హాస్సన్
మేక కార	86.4	67.8	...	8.11	125.46
రైచూరు
పైరావూడ
కార్వార్
కర్నూలు
బొంబాయి
హోలూరు
కొడైకనాల్	71.7	52.7	...	4.51	62.18
ఉదకమండలము

సర్కారులు:— ఆకసము కొంచెము మేఘవృతంబై యున్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 8.1 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్టణములో 2.4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ్:— మేఘములు పలవలచగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 8.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి బళ్లారి కర్నూలులో 4 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. పగటివేడిమి 4 నుండి 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎన్. ఆర్. సావూరు, తక్కినవోట వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నది.

ఎస్. ఆర్. సావూరు, వాతావరణ ప్రస్థానము.

అఖిలభారత కన్యవిద్యార్థి మహాసభ కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా అంగలూరు గ్రామము

లో ఈనెల 18 వ తేదీన ము.రా.శ్రీ చెలసాని సర్వనారాయణ చాచారి వి. యె. వి. యెల్. గారి అధిపత్యముక్రింద జరుపబడు నగాన కన్యవిద్యార్థి తెల్లక విశ్వశాఖాధికులు.

అంగలూరు } 11.5.24 } త్రిపురనేని సూర్యజిరావు. (అవ్వనన. సూర్యశ్రీధరు)

వ.రా వయయించి బెజవాడ బండరైలులోనున్న నూజెళ్ల స్టేషను దిగిరావలయును.

హెచ్. వి. వరదరాజయ్యంగారు, ఐ. సి. ఎస్. అలహాబాదులో జరిగిన ఐ. సి. ఎస్. సభ్యులందు మైసూరు వాస్తవ్యుడగు హెచ్. వి. వరదరాజయ్యంగారు ఈ తీర్మానము వారిలో ప్రధానస్థానములకరించిరి. ఈయన విద్యార్థిగానున్నప్పుడు చిన్ననాటనుండియునూడ విద్యాప్రభుగలవారే. బి.ఎస్.సి. పరీక్షయందు ప్రథమ స్థానములకరించి కలకు రూ. 10 స్కాలరుపెప్పు ప్రయ్యోగినిరి. ఇప్పుడు బొంబాయి రాయలసెన్సు ఇనిస్టిట్యూట్లో ఉపాధ్యాయులుగా నున్నారు.

అంధకారము

1924-వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది

మంగళవారము

రాయబారములు

—:~::~~:—

రాయబారముల పక్షమున మరల మొదలైనది.

విశేషము, శ్రీనివాసశాస్త్రి వర్గము లం దనుచేరిరి. ఇకమీదట వీరు విన్నపముల గావించెదరు. గతివారమున, ఆగాఖాను, అలీఖాను, కే. జి. గుప్త, రంగాచార్యులు, కే. సి. రాయగార్లు ఇండియా మంత్రిని సందర్శించిరి. వీరు త్వరలో ప్రధానమంత్రి గారినిగూడ కలిసికొందురట. ఆరోగ్యము కొరకని ఇంగ్లండుకుబోయిన లజపతిరాయగారు సైతము, ప్రధానమంత్రిగ రని వీక్షించిరి. వీరి కీతను లేబరుపక్ష మువారిపై యాకలక్ష్యము గాబోలు! చెన్నరాజధాని నుండి మణ్నిఖం శెట్టిగారు ఇంగ్లండుకు జనిరి వీరును లేబరుప్రభుత్వమున రిలో మొరబెట్టెదరు. మణ్నిఖం శెట్టిగారు బడ్జెటును నిరాకరించిన హైందవ శాసనసభ్యులలో నొకరు. ఇంకను మొదలగు ముఖ్యమంత్రులలో బాంబేదరిని దెలియుచున్నది. వీరిలో చిత్తరంజనదాసుగారొకరు. లజపతిరాయ, దాసు ప్రభృతులు బ్రిటీషు అధికారులకు విన్నపములగా విచుట విచిత్రము గ దోచినను, దీనికి మామూలు సమాధానము వెలువడక పోదు. మిలవాదులు వెడలి, స్వల్పపు కొర్రలను వెలిచుచున్నారని గాన వారి విజ్ఞాపనలవలన గలిగెడి కీడులను దొలగించుటకు జాతీయవాదులు వెడలిరని దెలుపవచ్చును. ఇంతిమిగాక, లేబరుపక్షము వారు ఇతర పక్షములవారి కన్న మెరుగనియు, వారితో ఎడబాటుగలుగుట శ్రేయస్కరము గాదనియు, వారిని సాధ్యమైనంతవరకు హైందవాళయ ములపట్ల సుముఖులుగావించుట లాభకరమనియు, సూచింపవచ్చును.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, సామ్రాజ్య శాసనసభకుపేసిన తీర్మానముల గాంచిన, వీరి యాతురము గనుపించును. మిలవాద రాయబారముల విజ్ఞాపనతో తమకు సంబంధములేదని దెలుపుటకు, నెహ్రూగారు చాలతొందరపడుచున్నారు. దీనియర్థ మేమి? లేబరు ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యము నిచ్చెదరనియు, తాము స్వీకరింపవచ్చుననయు, వీరు నమ్ముచున్నట్లుల దోచును. మిలవాదులవలె వీరును అడిగిన స్వరాజ్యము వచ్చునని లేలుచుచున్నారు. కాని వీరు బెట్టుగనడుగుచున్నారు. శాసనసభలో బడ్జెటుకన్నులను నిరాకరించినపుడు, మొదట కన్నులనిరాకరణము మొదలిడవలసియుండెను. అది జరుగుటకు మాకుగ, ఇంగ్లండుకు రాయబారములు వెడలుచున్నవి. అధికచట్టమును తాము ఓధిలేకనిరాకరింపవలసి వచ్చెననియు, తమకష్టమును గుర్తించి నిజోద్దేశ్యమును గ్రహింపవలెననియు, మణ్నిఖం శెట్టిగారు విన్నవించెదరట. ఒకవంక అధికచట్టమును నిరాకరించి, వేరొకవంక విన్నపములకును విజ్ఞాపనలకును గడంగుటవలన, భారతీయులపై బ్రిటీషువారి కట్టికారము ముందునో దెలుపవలసినము లేదు.

శాసనసభ వారావరణము నాయకులదృష్టిని మార్చుటకును, స్వేచ్ఛదీర్చుటకును మరలించుట వింతగాను స్వధర్మమునుండి రధర్మమువంకకును

స్వతంత్రముండి పరాక్రమమును, త్రివృత్తి సహజము. మిలవాదులు శాసనసభలో తేరి దేశమున కరివ్వముగలిగించి రనుకారణమున జాతీయవాదులు వానియందు బ్రవేశించిరి. మిలవాదులు ఇంగ్లండులో విన్నపముల గావించుచున్నారను నకమున, జాతీయవాదులు వారితో పోటీబడుచున్నారు గాబోలు. ఎవ రెటుల విన్నవించినను, హిందూదేశముకొరకై లేబరు ప్రభుత్వమువారు తమ సాసమును కోల్పోవజాలరు. ఇతర పక్షముల వారితో విరోధము బెట్టుకొనజాలరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తేయుచున్న విచారణఫలితముల కొంకు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తమకు జూచుచున్నట్లుల దెలియుచున్నది. కాని యీ విచారణవలన నేమి లాభము గలుగును? సంస్కరణ శాసనము మార్పుకెందదు. సంస్కరణ నిబంధనలలో కొన్ని లెక్కికల్ మార్పులు గలిగిన గలుగవచ్చును. ప్రతము చెడినను ఫలము దక్కదనునట్లుల అసహాయ పద్ధతిని విడనాడినను, అనుకూలఫలము గలుగు నాకే యుండవలయును. అట్టియాక ఏ మూలను గనుపించదు.

ఈలోపుగ, సంస్కరణములను మార్పువలదని, లంకన్నైము మున్నగు పత్రికలు ఘోషించుచున్నవి. “సాటర్డేవూ” పత్రికలో యద్యోగి యొకరు వ్రాయుచు, అపభ్రంశపు సంగతులను తెలిపి, రాజకీయ సంస్కర్తలకును, శూరజాతులకును పోరాటము గలదనియు, సంస్కరణముల నఫలెదొలగించి, స్వపరిపాలనము బదులు వ్యక్తి పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టవలయుననియు ఇతడు కోరుచున్నాడు. లేబరుపక్షమువారు గిరి దాటకుండ తేయుటకు, ప్రజాశయవిముఖులు నెన్నిపాట్లో బడుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనా ఫలము చేతికొందిచ్చునని యూహించ వీలులేదు. ఇంగ్లండును వేడకొనుటమాని, హిందూదేశపు విముక్తినిహిందూదేశమునందేసాధించుటయుక్తము. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము, ప్రజాసామర్థ్యమును పెంపొందింకగలదు. ఇంగ్లండులో నేపక్షమధికారమునందున్నను, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తింపకీరని యవసరము గలుగ గలదు. హిందూదేశస్థితి కడు విషమముగ నున్నది. ఒకవంక ప్రజలదృష్టి మరల భైక్షుకపద్ధతులవంకకు మరల్చబడుచున్నది. అసహాయోద్యమము చులుకన జేయబడుచున్నది. రాయబారములు వెడలి మరల డబ్బుదండుగ బెట్టుచున్నది. హిందూదేశ గౌరవమును పోగొట్టుచున్నది. బ్రిటీషుపక్షములపై యాకను పురిగొల్పుచున్నది.

వేరొకవంక, గాంధీమహాత్ముడు అసహాయ సిద్ధాంతమును మరల చాటుచున్నాడు. స్వతంత్ర ప్రభావమును తేబరుచుచున్నాడు. స్వాతంత్ర్య కంఠమును మరల మ్రోగించుచున్నాడు. ప్రస్తుత స్థితిలో గాంధీ నమసరించుట శ్రేయస్కరమా, లేక ప్రాంతమార్గముల ద్రోక్కి నూతనపరిణామమును నిరోధించుట శ్రేయస్కరమా? మహాత్ముని మార్గమే అనుసరణీయమని దలచునెడల, ఇంగ్లండుపై ఆశలను వదలుకొనుట ముఖ్యము. ఇటుల గావించువారు స్వల్పసంఖ్యాకులయినను భయకడనకర్తలేదు. గాంధీమహాత్ముడు నవజీవను పత్రికలో వ్రాసినట్లుల భారతజాతి కిప్పుడు గావలసినది సంఖ్యాబలము గాదు. అట్టి బల మిదివరకే గలదు. ఆత్మవిశ్వాససంభూతులు గావలయును. నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షితో నిర్వహింపగల కార్యకర్తలు గావలయును. శ్రేష్ఠు లేడి యాచరితురో, తక్కుంగలవారును దానినే యాచరించుట స్వభావసిద్ధము. నాయకులు నిర్మాణ

కార్యక్రమమును తేదేకనిష్ఠతో నిర్వహించుచుందుచో, తదితరులును ఆమార్గమునే అనుసరించుచుందురు. ప్రస్తుతస్థితిలో గాంధీమహాత్ముడు వేళదేశ నాయకత్వమును విడనాడి, సజర్నతీ ఆశ్రమములో నూలుపడుకును నేతనేయును కాలము గడిపినను, అతని జీవిత నిదర్శనము హిందూదేశమున కద్భుత ప్రభావము గలిగింపక మానదు. అనవసర వివాదములతో కాలముగడిపెడివారికి గుణపాఠమును నేర్పక మానదు. సముద్రములకావలగాక, స్వరాజ్యము ప్రతిగృహము నందును గలదను సత్యము పరిస్పృటమగును. ఇప్పుడుగావలసినవి నిశ్చలచిత్తము ఆచంచలముగ విశ్వాసము. వీరినిగలిగిన నాయకులు కొలదిమంది యయినను, తమ సాధనసంపదచే స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును దేశమునకు తప్పక లభింపజేయగలరు.

స్వామి ఓంకారానందుడు

“అన్వర్ణ” పత్రికా సంపాదకులగు స్వామి ఓంకారానందుగారిపై రాజద్రోహ నేరము క్రింద రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్షను 500 రూపాయల జరిమానాను విధించిరి. ఓంకారానందుగారు వంగదేశపు నివాసి. వీరికి అసహాయోద్యమమునందు పూర్ణ విశ్వాసముగలదు. వీరి వ్రాతలు దేశభక్తిని పురికొల్పుచుండెను. అకాలి యుద్ధముమునకు వీరు విశేష ప్రోద్బలము నొసగియుండిరి. రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష ఓంకారానందు గారికి విశేషకష్ట మనిపించక పోయినను, పరిపాలనా పద్ధతి ఎంత కఠినముగనున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. మనోభావప్రకటనమున రెటుల భంగము కలుగుచున్నదియు కనుగొనవచ్చును. నిర్బంధ విధానము, ఇంకను స్థిలంబై మొందలేదు. స్వాతంత్ర్యనిరోధ మూగి పోవలేదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై ఎంతదీక్షతో కృషి సలుపవలయునో ఇందును గ్రహింపవచ్చును. నిర్బంధ ప్రయోగము, ప్రజల కార్యోత్సాహమును పురిగొల్పవలయును. ఓంకారానందుస్వామి త్యాగము శ్లాఘాపాత్రము. పర్యసంగ పత్రికలు సయితము మాతృసేవాదీక్షానిమగ్నులగుట, కాలమహిమ యనుటకు సందియము లేదు. భోగలు, విరాగులను భేదము లేక ఎల్లరును దేశమాతను తేదేకనిష్ఠతో సేవించుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గూర్చి యనుమాన ముందునా?

లిబరలు పక్షపుభావిస్థితి

లిబరలుపక్షపు భావిస్థితి చాల నిరుత్సాహకరముగనున్నది. లేబరుపక్షమువారితో ముందుకు బోవుటకు వీరు సమ్మతించరు. కన్నర్యేటిపు పక్షముతో వెనుకకు బోవుటకును వీరు సమ్మతించరు. త్రిశంకుస్థితిగనునందువలె వీరు మధ్య ప్రేలాడుచున్నారు. లేబరు పక్షమువారికిని వీరికి శృతి గలియుట లేదు. లేబరుపక్షమువారిని కిలు బొమ్మవలె నాడించుటకు వీలగునని వీరు మొడట తలచిరిగాని, అయ్యది సాధ్యపడ లేదు. లిబరలుపక్షము స్వతంత్రపక్షముగ నిలిచియుండుటకు వీలుగలదాయని సందియము గలుగుచున్నది దీనిని కన్నర్యేటిపు పక్షముతో కలిపి వేయవలయునని చర్చిలోగారు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఆస్పిష్టత్య గారి మార్గము వీరికి సరిపడుట లేదు. లిబరలు కన్నర్యేటిపు పక్షములు కలిసి, లేబరుపక్షముతో పోరాడవలయు నని, వీరు తలపెట్టుచున్నాడు చర్చిలుగారి ప్రయత్నములు, బాల్కవినుగారి ఆశీర్వాదము బడసినవి, ఇవి యొక వేళ సఫలమయినను

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

13.5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

	చందాలు
ఇదివరకు	24739-2-10
నేటివసూలు	940-0-0
రేపల్లెతాలూకా గాంధీపూజానిధి	
దీక్షాసంఘమువారిచే వాగ్దత్తములు	161-8-0
మొత్తం.	25840-10-10

	చంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
ఇదివరకు	11299-15-5
పశ్చిమకృష్ణామండల జాతీయోపసంఘ	
కార్యదర్శివద్దనుండి, బెజవాడ	340-0-0
రేపల్లెతాలూకా "గాంధీపూజానిధి"	
దీక్షాసంఘమువారు మాచిరాజు	
రామమూర్తిగారి ద్వారా పంపినది	600-0-0
(వివరములు క్రింద ప్రచురించబడినవి)	
మొత్తం.	12239-15-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

లింగులుపక్షము తన ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును నిలుపు కొనట దుర్లభము. కష్టస్వల్పేత్యు, లెబరుపక్షములు మాత్రము లికిమీద నిలిచియుండగలవు. భావి పరిణామము, ఎటు లుండునో చూడవలయును.

అల్పస్థుల తగదా

ఎర్రెండును రెండుగ చీల్చుటకు కారణము అల్పస్థులనుటకు సందియము లేదు. అల్పస్థుల నాయకులు మొదటినుండియు, ఎర్రెండు హోం రూలుకు ప్రతికూల్యము జూపియుండిరి. ఎర్రెండు అసర్థకములకు, వీరి పట్టుదలయే ముఖ్యకారణ మయ్యెను. తుట్టతుదకు ఎర్రెండునుండి అల్పస్థులను విడదీయవలసినదెన్న వ్యవహారమంతయు ఎట్టెటు లో పరిష్కారమున పట్టుటగూడ, సరిహద్దు విషయమై అల్పస్థుల నాయకు డగు సర్ జేమ్స్ క్రెయిగుగారు తగదాబెట్టుట శోచనీయము. సరి హద్దువిషయమై సమాధానపడకపోవుటచే, దానిని నిర్ణయించుటకు విచారణసంఘము నొకదానిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుపవలసి వచ్చెను. విచారణసంఘమువారి నిర్ణయమును తా మంగీక రింపమనియు, విచారణవలన కలతలుబెరుగుననియు క్రెయిగుగారు మరల సూచించుట, వారి ప్రాన్య దృష్టిని దెలుపుచున్నది. అల్పస్థుల తన మూర్ఖము నింకను విడువనిచో, మరల సంతోషము గలుగుట కవకాశ ముండును.

నిర్నిమిత్త నిర్బంధము

పోలవరమునందు గోవాపరి ఏజెన్సీ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు తాము రామారావుపంతులు గారు తమ యింట జరుగు వివాహోపసయముకు గాను పందిరివైచుకొనుటకు దరఖాస్తుపెట్టగ, జిల్లా బోర్డు వైసుప్రెసిడెంట్ గు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు అసహాయవాదులుగ నుండ మని వ్రాసియిచ్చిన దప్ప వీరి దరఖాస్తుకూర్చి ఆలోచింప ఓలులేదని దెలిపిరట. రామారావుగారు రెండు కుగ్గీరింపక, పందిరివైచిరి. ఇట్టి నిర్నిమిత్త నిర్బంధములవలన అధికారుల సంకుచితస్వభావమే వెల్లడి యగును గాని వేరు ప్రయోజన ముండజాలదు. అసహాయ వాదులు, పరిపాలనావిధానము మారవలె నని ముఖ్యముగా హెచ్చించుచున్నారు. వారి ఉద్దేశ్యమును గ్రహింపక అధికారులు కరిహసాస్పదముగ ప్రవర్తిం

చుటచే, వారి ఉద్దేశ్యము మ రింత బలపడక మానదు. అక్రమ మగు నాజుల నల్లఘోషవలననె యవసరము గలుగుచుండును.

జాతీయగీతములు

కీర్తనీయులగు సుబ్రహ్మణ్యభారతిగారు తమిళ మున రచించిన జాతీయగీతములు, తమిళరాష్ట్రము నందు దేశభక్తిని పురికొల్పుటకు మిగుల తోడ్ప డెను. అట్టి గీతములను పాఠశాలలలో నేర్పుటకు వీలులేదని, ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసి, తమ సంకుచితదృష్టిని కనుబడిరి. బ్రాహ్మసర్వశాఖ సంయతము మాతృభక్తిని నిషేధించుటబట్టి, సంస్కరణములవలన నెట్టిలాభము గలిగెనో తేటపడెను. సేలము మ్యునిసిపలుకొన్నిలువా రిటీవల గూడి, భారతిగారి జాతీయగీతములను మ్యునిసిపలు పాఠ శాలలకు సప్లయజేయుటకు నిశ్చయించిరనివినుటకు సంతసించెదము. మిగిలిన మ్యునిసిపలుసంఘములు సయితము తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుట యవసరము. నిరంకుశజ్వలను ధిక్కరించి, ప్రతే చ్చను నెఱవేర్చజాలనిచో, స్థానికసంఘములయొనికి వలన నినుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు.

స్కాట్లెండు; హోంరూలు

స్కాట్లెండు ఇంగ్లండులో చాలకాలము నుం డియు కలిసియున్నను, హోంరూలును ప్రత్యేక ముగ గోరుచున్నది. వేల్పురాష్ట్రమును అటులనే కోరుచున్నది. ఎర్రెండుకు స్వపరిపాలన మొనగవలసిన పిమ్మట, స్కాట్లెండు తొందరపడుట వింతగాదు. కామన్వెస్థలో స్కాటిషు హోంరూలు చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడెను ప్రభుత్వము పక్షమున, ఆ డమ్మను గా రీ సూత్రము సంగీకరించిరి. స్కాట్లెండు సయితము, హోంరూలును గోరుచుండ, దూరమున నున్న హిందూ దేశము గోరుట విపరీతమా? మిగిలిన భాగముల కన్నిటికిని, హోంరూలు నొక్కప్రసాదించుచు, హిందూదేశమునకు మాత్రము అంతరముల వెంబడి ప్రసాదించుట యేలనో దెలియకున్నది.

గాంధీ పూజానిధి

రేపల్లె తాలూకాలో "దీక్షాసంఘము" వారి వల్ల మే 2 లేడి మొదలు 8 వ లేడివరకు వసూలు చేయబడినవివరం.

పేరు	గ్రామం	వసూలు
తమ్మన వీరయ్యగారు	అద్దేపల్లి	15-0-0
తమ్మన్న వెంకటసుబ్బారావుగారు	"	8-0-0
ఒక దేశభక్తుడు	"	4-0-0
డొక్కు అద్యయ్యగారు	"	10-0-0
కవులరపు వెంకటలక్ష్మంగారు	"	2-0-0
సంబూరు వెంకటసుబ్బయ్యగారు	వెల్లూరు	2-0-0
పమిడిముక్కల వెంకటస్వయ్యగారు	"	2-0-0
" కట్టయ్యగారు	"	4-0-0
" లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
మోటూరి వాసుదేవయ్యగారు	"	0-8-0
కొల్లి రామకృష్ణయ్య, కొల్లి పిచ్చయ్యగారు	"	5-0-0
మోటూరి వీరరాఘవయ్యగారు	"	1-0-0
" వెంకయ్యగారు	"	1-0-0
కొల్లి వీరయ్యగారు	"	1-0-0
లంగిరాల వెంకటేశ్వంగారు	"	2-0-0
పమిడిముక్కల లక్ష్మయ్యగారు	"	1-0-0
ఒక దేశభక్తుడు	"	1-8-0
గోదేవరపు కొటయ్యగారు	"	0-8-0
" సంబూరు	"	2-0-0
బెజవాడ వెంకటేశ్వర్లు	"	2-0-0
సంబూరు రామకొటయ్యగారు	"	1-0-0
సుగ్గుల రామకృష్ణయ్యగారు	"	2-0-0
లంగిరాల సూర్యవాకాయణగారు	"	1-0-0
కాట్రాడ్ల కొటయ్యగారు	"	3-0-0
కవుల క్రిరామలు, కవుల సాంబయ్యగారు	"	2-0-0
కాశీనాథుని కాళవాస్తి లింగంగారు, పెదపులివర	"	4-0-0
కనకాల కృష్ణయ్యగారు	"	6-0-0
శ్రీరామ చంద్రమూర్తిగారు	"	10-0-0
సముద్రాల శేషచార్యులుగారు	"	4-0-0
తూనుగుంట పున్నయ్యగారు	"	5-0-0
కాంచూరు శిలా రామయ్యగారు	"	4-0-0
పులిగడ్డ సుందరమ్మగారు	"	1-0-0
ఒక అభిమాని	"	5-0-0
ఒక భక్తుడు	"	1-0-0
ముగు వీరభద్రయ్యగారు	"	4-0-0
ములుగు సుందరయ్యగారు	"	2-0-0
కవుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు	"	0-4-0
కాశీనాథుని పింధిరయ్యగారు	"	2-0-0
కొమ్మూరు లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
వారణాశి రామచంద్రశాస్త్రిగారు	"	1-0-0
దీవి లక్ష్మీనారాయణగారు	"	2-0-0
దైతాశివరామశాస్త్రిగారు	"	0-4-0
మాతేటి కొటయ్యగారు	"	1-0-0
ఘంటసాల రామయ్యగారు	"	1-0-0
దీవి కృష్ణమాచార్యులుగారు	"	2-0-0
గుంటూరు బుచ్చన్నగారు	"	1-0-0
" నాగభూషణంగారు	"	2-0-0
" జగన్నాథంగారు	"	1-0-0
" వెంకటరామదాసుగారు	"	1-0-0
" శేషయ్యగారు	"	1-0-0
" వెంకటదాసుగారు	"	0-8-0
సామిదేవర ఘంటయ్యగారు	"	0-4-0
పెద్ది లక్ష్మీనారాయణగారు	"	1-0-0
కాశీనాథుని వీరభద్రయ్యగారు	"	
(వివాహసమయములో కట్నంగా తీసివంచినది		4-0-0
గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు	పెదపులివర	1-0-0
కాళవాస్తి రామమూర్తిగారు	"	2-0-0
అదినారాయణగారు	"	1-0-0
గుత్తావారిపాలెం మొత్తంవీధి	"	9-0-0

ప్రాద్దుటూరు గాంధీపూజానిధి
ప్రాద్దుటూరులో రంజాక పండుగ రోజున మహమ్మదీయ సోదరులపద్ధ గాంధీపూజానిధికి వైకం వసూలుచేయబడినది. వాలంటీరులు లేని లోపమువల్ల వైకం వసూలు చాలా తక్కువయ్యెను. వచ్చిన 8000 జనులలో అనేకులు వారి క్రికొలిది ద్రవ్యమొసగిరి. చెట్లనీడుగూడా చక్కగా లేకపోవుటచేతను, అమితముగ యెండవేడిమిచేతను నవాబ్ అయినవెంటనే అందరు దైలుదేరిరి. అందువల్ల వసూలుచేయుటకుగూడా ఆపకాళ్లములు చాలా తక్కువగానుండెను. అనేకులు పూజానిధికి ద్రవ్యమిచ్చుటకు శుముఖులై యుండినను కొందరు కులము ప్రాద్దుటూరులో నుండిన హిందూమహమ్మదీయ విభేదమువల్ల విముఖులుగానే యుండిరి. ఘమారు 5, 6 సంవత్సరములనుండి మొహరం సదర్పమున మేళమువాయిించు విషయములలో హిందూమహమ్మదీయులకు కలతలున్నవి. ఘమారు 70 వేలు రూపాయలకన్నీసము ఖర్చయినవి. కొందరు చనిపోయిరి. కొందరికి చావుదెబ్బలు తగిలెను. కొందరికి కారాగృహవాసములు మొదలయినవి ఆయెను. కాని యీ రోజుకుగూడా విభేదము లంతరింపలేదు. నాయకులైనవైనను దీనికితోడ్పడి పుణ్యముగట్టుకొనిన బహుభాగుండును. ఇప్పటికి యీ గ్రామమునకు నొక మహమ్మదీయ నాయకుడైనను హిందూనాయకుడైనను రాలేదు. కాంగ్రెస్ వారు క్రికొలిది యీశవయములో ప్రయత్నించిన షాగుండునని తోచుచున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమమునుగూర్చి ముద్రింపబడిన కరపత్రములు పంచిపెట్టబడినవి. వసూలుఅయిన మొత్తం రు 1-10.0 మాత్రమే: వాలంటీరులను చేర్చుట అత్యవసరము.

కాంత్‌గేట్ కార్యదర్శి.

25 సంగ్రహములనుండి సాటిలేని దివ్యవధముని పేరుగాంచివది
గుణములేనిచో వెకము వాపసీయబడును

ॐ विष्णवे नमः

ఇతర చిత్తశాస్త్రము నిష్ఠాను లైసెంట్ మాత్రాపి
 ఫోరము కొరకువాధికి అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది.
 ఇందులో రసము చేరుటలేదు, నూతనముగా వచ్చినదానికి 1బుడ్డి
 చాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-4-0పాస్తు ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో ఆసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరు
గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గార్లు వానిని “లాపి
ఫోరము ఇంకా రక్తం వధుమలకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు.”

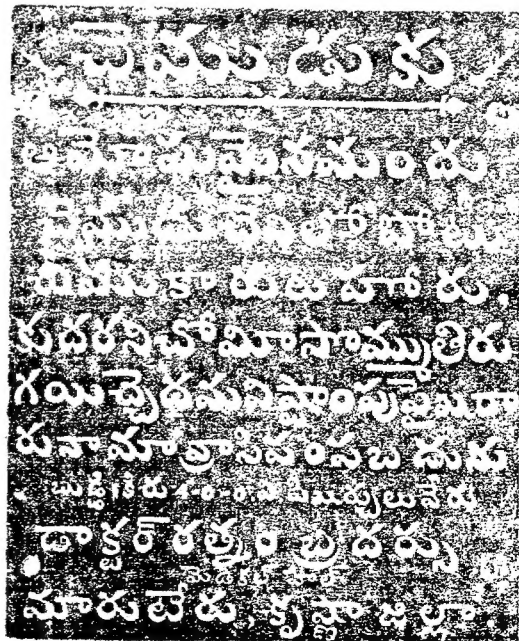
MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal)

మంచితరుణము
పెన్సిల్వ బొత్తములు

మేలయిన లాభమునకు ఆస్తి యాభాకు లెడ్ కాపీంగ్ పెన్సిల్లున, ఇటలీదేశపు వలువిధములైన బొత్తములున్న సరస్వతినధరలకు చిల్లరగా మటోకుగాను దొరకును. కావలసిన హారు అణా పోస్టేజీ స్టాంపుతోకోనిన శాంపిల్సు పంపబడును.

V. M. Yacoob Saib & Co.,
Cocanada

సామాన్య వార్తలు

ఆగమనము:—ఎ. ఎన్. క్రిష్ణారావుగారు ఇరగేమను సెలవుకొని సభ్యుడు, ఉదకమండలము బోర్డుకు సేటి ఉదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

ఆర్కాటు సంస్థానాధిపులు సేతు ఉదకమండలమునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మే 10 వ తేదీతో అంతమయ్యేవారమునందు మరణాంశం సాలునకు వేయింటికి 89 నా సుంజెను. అంతకుముందు 83.6 నా సుంజెను. 4 రకు స్పాటికము వచ్చి ఒకరు మరణించిరి. ఒకరు కలరావల్ల మరణించిరి. ఇతర జాడ్యములవల్ల 25 మంది మృతిచొందిరి.

శ్రీ వరద రామానుజ మహాదేవీక స్వామి ఉత్సవము:—ఈ స్వామివారి 6 వ వార్షికోత్సవము తిరువహింద్రపురమునందు ఏప్రిలు 18, 29 తేదీన జరిగెను. వచ్చిన వారందరికి భోజనముల బెట్టి సంభావన లొసంగిరి. ప్రతివత్సరము యిట్లు భక్తులు వచ్చి ఉత్సవము జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థితులు.

కాంగ్రసు ప్రచారము - కార్పొరేషను వశపరచుకొనుట:—మదరాసు జిల్లా కాంగ్రసువారి యాజమాన్యమున రాయపురం కాశిమోడు మైదానముపైని రేపుసాయం కాలము 6 గ. బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వి. చక్రయ్యచెట్టి, వి. ఎస్. కాశ్రీ, జి. రంగయ్యనాయుడు, సాఫీమహమ్మదు, ఆబ్దులు హమీదుఖాను, సత్యమూర్తి, ఆదిత్యేశ్వరులు నాయకరు మున్నగువారలు మునిసిపలు ఎన్నికలగుర్చి ఉపన్యసించెదరు.

రాకపోకలు:—డా|| యు. రామారావుగారు సిన్నరాత్రి ఉదకమండలము బోయిరి.

డి. బి. ఎం. వెంకట్రామయ్యరు ఎక్స్ ప్రెజ్ కాఖి. ఆసిస్టెంటు కమిషనరుగారు సిన్నరాత్రి సీలగిరిబోయిరి.

మైసూరు మహారాజా కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు ఎక్. ఎస్. సుబ్బారావుగారు సిన్నలో విశ్వవిద్యాలయసభకు బోర్డుకు సేటి సిన్నరాత్రి బొంబాయిపోయిరి.

డా|| వి.సెంటమ్మగారి ప్రిన్సిపాలు సెక్రటరీ మిను. జె. విల్సనుగారు సిన్నరాత్రి బొంబాయి మీదుగా దక్షిణాఫ్రికాకు బోయిరి.

కవిరాజ యోగింద్రనాథసేనుగారు అ. భా. ఆయుర్వేద సభాధ్యక్షుడు సేటి ఉదయము చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

రంగంనుండి విరిన్సారాయను నావ సిన్నను చెన్నపురి చేరెను. అందు బర్మా రైల్వే అక్కాం పెంటు ఎ. వి. వారాయణగారు గలరు.

శ్రీధన్వంతరి స్వామిచిత్రపటము

ఆయుర్వేద వైద్యవిధానాధిష్ఠాన దైవతము

మచిలీపట్టణము శ్రీవైఖానసాశ్రమాధికారులగు రాజవైద్య ఏ. విజయసారధి ఆచార్యులవారు పంపిన యాచిత్రపటమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. కొలంబోలో జరిగిన అఖిల భారత ఆయుర్వేద మహాసభలో సెదవైజా ఆయులు పెయింటింగు పటమును మీరు ప్రవర్ణించిరి. ఆ మహాసభ కర్మక్షత వహించిన వైద్యరత్నకవిరాజ యోగింద్రనాథసేను ఎం. ఏ. వైద్యమహాశాఖాధ్యక్షులు విజయ సారధిగారికి ప్రత్యేకముగ నొక పతకము నొసగిరి. సభకు వచ్చిన వైద్య శేఖరులు పలువురి చిత్రపటమును చాల ప్రశంసించిరి.

శ్రీధన్వంతరి స్వామి వికసిత విశాలముల మధ్యమునం దా సీనుడై యుండెను. రెండు దక్షిణకరములందును చక్రమును దివ్యోమధకలకమును, రెండువామకరములందును శంఖమును, సుధాకుంభమును ధరించియుండెను. దక్షిణభాగమున గజాశ్వంబులును వామభాగమున శ్రీదేవియును చిత్రపటమై యున్నట్లు మత్స్యంత్ర పద్ధతీయమును భక్తిప్రసాదమునై యొప్పుచు యున్నది. దీనివల సాలుగకాలుమాత్రమే. వలయువారు పై సామాను వాయవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

మాంబళం స్త్రీము

సారాధుఖాణముల లయి సెన్సు

నాటికప్రదర్శనములకు కాలనియామకము

నిన్న సాయంకాలము కార్పొరేషను భవనమునందు మాంబళములో నూతనముగా యేర్పరుచుకొనిన స్థలములో నగర నిర్మాణవిధానమును యేర్పరచి ప్రభుత్వము వారికి దాఖలు జేయు విషయమున చర్చించుటకు నిన్నసాయంకాలము ప్రత్యేకసభ జరిగెను. వి. తిరుమల విశ్వేశ్వరధ్యక్షులుగా నుండిరి. కమిషనరు బోగు దొరగారు 25 గురు సభ్యులు హాజరైరి.

మాంబళం స్త్రీము

మాంబళము గ్రామమును విస్తరింప జేయుటయందు, అందులకు యేర్పాటుజేసికొనిన స్థలమునందు మాత్రమే గృహములు నిర్మించుటగాని, ఆ యూరంతయు నూతన విధానము క్రిందకు తెచ్చుటకు గాని ప్రభుత్వము వారికి అభ్యంతరము లేదని వారి ఉత్తరువు వెలుపుచున్నది. మదరాసు టవును ప్లానింగు ఆక్టు 12 వ సెక్షను ప్రకారము ఒకవిధానము కార్పొరేషను వారిని ప్రభుత్వమువారుగోరినపుడు 8, 11 సెక్షన్లలోనున్న లాంఛనములను అనుసరింపవలసరము లేదు. కావున కార్పొరేషనువారు మదరాసు నగరనిర్మాణసంఘము (టవును ప్లానింగు ట్రస్టు) వారు యేర్పరిచిన విధానమును అవసరము మార్పులను నూచించి ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞకై బంపవలెను.

ఈవిషయము చర్చకు రాగానే యాస్రీము యిదవరకే కార్పొరేషను వారిచే ఆ తయారుజేయబడినదనియు, యింక చేర్చవలసినదేమియు లేదనియు అభ్యక్షుడనెను. కావున వెంటనే ప్రభుత్వమువారి కంపి యేమయిన చిక్కువచ్చినచో సమరించ వచ్చుననెను.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు నగర నిర్మాణమునకు కమిషనరుగారి వారితప్రకారము రూ 25 లక్షలు ఇంజనీరుగారి అంచనాప్రకారము రూ 34 లక్షలు అగునట్లు వెలుపబడెను; యీ వ్యత్యాసమెందులన వచ్చినదని అడిగిరి.

జి. టి. బోగుగారు:—ఇంజనీరుగారు నగరనిర్మాణ పట్టనిబంధనల ప్రకారము అంచనాజేసి గాని, అందు అంగీకరించబడని కొన్ని యొక్కవసరకార్యములను నూచించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:—అవి అత్యవసరముల? బోగుగారు:—కావుగాని, ఒకవేళ అవసరమున సేమాయని ఉంచ నిశ్చయించితిమి.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:—ఈ స్త్రీము దరిదాపు రూ 50 లక్షలవరకునా?

బోగుగారు:—కాదు.

అప్పుడే ఉదకమండలము ప్రభుత్వకార్యాలయకు నుండి ఒక కంటివారవచ్చెను. దానిని అభ్యక్షుడీరితిగా జదివెను.

మాంబళము సీము గూర్చిన చర్చ కార్పొరేషనువారు నిలుపుజేయవలెను. కారణములు తేఖ్ మూలమునే దెలిపెదము. అంతలో చర్చ నిలుపుజేయబడెను. ప్రత్యేకసభముగ సెను.

సాధారణ సభ

ప్రత్యేక సభ ముగిసినతోడనే సాధారణ సభ జరిగెను. స్టాండింగు కమిటీ వారి శిఫార్సులు ఒకదానిచెనుక నొకటి చర్చించిరి.

రోడ్డు ప్రక్క దుకాణములకు లైసెన్సు

బహిరంగ విధులలో రోడ్డుప్రక్కను దుకాణములకు లైసెన్సు రుసుము 10 చదరపుఅడుగులకు రూ 8 తక్కువగాకుండ విధించుటకు కమిషనరుగారికి అధికార మియవలెనని రివెన్యూ ఉద్యోగి శిఫార్సుజేసెను. ఏయేస్థలములలో నట్టిదుకాణములు గలవో వాటివారిని కమిషనరుగారు తయారు జేయవలెనని సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు కోరిరి. ఈమధ్యములవలన బల్ల నడవడికి అడ్డుగలుగుచున్నదని ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి గనుక ఆవిషయమును గమనింపవలె ననిరి.

రోడ్డులు కార్పొరేషను వారివి గానీయు, ప్రభుత్వమువారి రోడ్డును కార్పొరేషనువరముగా నుంచినదియు బోగు గారు నూచించిరి.

చాలమందిపేదలు ఆట్టి దుకాణములను వేసికొనియే జీవనము గడుపుకొనుచుండుటచే, రుసుము తగ్గింపవలెనని సి. సుబ్బారాయుడుదలియాయగా రనిరి. సి. భక్తవత్సల నాయుడుగారు 10 చదరపు అడుగులకు నెలకు రు 2 కన్న యొక్కవసరములు జేయగూడదని ప్రతిపాదించిరి. 10 చ. అ. ఒక్కరూపాయి రుసుముండినచో చాలపడుపాయముగానుండునని డా|| ఎ. సి. ఆశీర్వాదంనాథుగారు నూచించిరి.

వారికి గావలసిన స్థలము 6 అ|| పొడవు 8 అ|| వెడల్పు గలిగిన చాలవనియు, ఎక్కవ సడపాయముగా నుండుటకు 6, 8, అ. ఉండవచ్చుననియు, అనగా 48 చ. అ. దరిదాపు రూ 15 చెల్లింపవలసియుండును. కావున రూ 1 ధరయుండుటయే సబబుగానుండునని అభ్యక్షుడు దెలిపెను.

ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టిగారు:—ఇప్పు ప్రతి ఒక దుకాణమునుండి యెంత వసూలుజేయుచున్నార?

బోగుగారు:—ఇప్పటికితేలు ఆ నేకరితుల గలదు. ఒకడు నెలకు రూ 36 చెల్లింపుచున్నాడు.

డా|| మాల్యగారు:—ఒకడు రూ 100 లేక 200 అడ్వాన్సుగానిచ్చి, నెలకు రూ 50 చెల్లింపుట సేనెదరుండును. నిజముగా యందుమూలమున చాలాభము పొందుచున్నాడు. దీనిని తగ్గింపవలెను.

అభ్యక్షుడు:—మనము కొన్ని మరతులను నియమించెదము.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—ఈదుకాణముల నిర్మించు స్థలముల గూర్చి చాల ఫిర్యాదులు వచ్చుచున్నవి.

అభ్యక్షుడు:—అవిషయము కమిషనరుగారికి విడిచి పెట్టవలెను.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు:—ఏయేస్థలములలో నట్టిదన్న దుకాణముల కట్టవచ్చునో అస్థలముల శాచితా తయారుచేయవలెను.

అభ్యక్షుడు:—ఈవచ్చిన దరఖాస్తులను జూచి దుకాణముల నిర్మించుకొనుటకు కమిషనరు అనుజ్ఞ నిచ్చుచుండును.

10 చ. అ. లు ఒకరూపాయి రుసుము సేర్పరుచవలెనని తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

రోడ్డుకు మెట్లంగి

రోడ్డుచరమ్యుత్తుకై పల్లవమురలోని ప్రభుత్వక్వారీఅను తిరిగి 1924 ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి అద్దకు పుచ్చుకొనవలెనని కమిషనరుగారు కోరియుండిరి. స్టాండింగు కమిటీవారి నూచనము ఖాయపరచిరి. నల్లకంకరరాళ్లు రోడ్డుపై వేయునని చాల పెద్దగా నున్నవని వ్యాసారావుగా రాజేపించిరి. రోడ్డుమరమ్మతు డిపార్టుమెంటులుగా జేయుటవలన పని బాగుగా జరుగుచున్నదా యని డి. బి. జి. వారాయణస్వామిచెట్టిగా రడిగిన ప్రశ్నకు అభ్యక్షుడు జరుగుచున్నదని బదులు చెప్పెను.

అపని డిపార్టుమెంటులుగా జరిగినను, గుర్తవనిగా జరిగినను మెట్లంగి క్వారీల వద్దకు పుచ్చుకొనక తీరదని బోగుగారు రనిరి. స్టాండింగు కమిటీవారిశిఫార్సు అంగీకరింపబడెను.

శ్రీవైద్యురాలిని నియమించుట

ఇప్పుడున్న వైద్యోద్యోగికి తోడుగా శ్రీవైద్యురాలిని నియమింపవలెనని డా|| ఆశీర్వాద నాథుగారి తీర్మానము స్టాండింగు కమిటీవారి కంపగా, వారు ఒకసంవత్సరమువరకు తాత్కాలికముగా నియమింపవచ్చునని శిఫార్సుజేసిరి.

కార్పొరేషను వారియధీనమం దున్నవైద్యాలయమునకు సాధారణముగా పురుషులే వచ్చుచుండుటచేతను, అచ్చటికిరా సంకోచించెడి రోగిగర్భ లగు స్త్రీలు శిశుసంరక్షణాలయములకు బోవుచుండుటచేతను శ్రీవైద్యురాలిని నియమించుట వసరమని కమిషనరుగారు రనిరి.

శిశు సంరక్షణాలయము మహాఫ్ ఖాను తోటలకే సంబంధించియున్నదనియు, పరిశీలనార్థము చూచాయగా సేర్పరియొండిరనియు ఆశీర్వాదనాథుగారు దెలిసిరి.

శ్రీవైద్యురాలిని ఒకసంవత్సరమువరకు నియమించెడి నూచన ఆమోదింపబడెను.

వృత్తి పన్నులు

స్టాండింగు కమిటీవారి శిఫార్సులు చర్చించుట పూర్తి యైనపిదప తీర్మానములచర్చ జరిగెను.

“డా|| ఎక్. వెంకటస్వామి చెట్టిగారిపై 1922-23 లోని వృత్తిపన్నుగూర్చి స్టాండింగుకమిటీ, అధికాఖివా రొసంగిన ఉత్తరువు కార్పొరేషను సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమును అసంభవముగను ఉన్నదని యాసభవారు భావించుచున్నార” అనుతీర్మానము ప్రవేశపెట్టెనని వ్యాసారావుగా నోటిను జేసి యుండిరి. కాని యీ విషయమున తన సమాచార మింకను లభింపకుండుటచే వేరొకనాడు చర్చించుటకు అనుజ్ఞ నేయవలెనని కోరెను.

కార్మకమునందు ప్రవేశపెట్టుటచే సేదో యొకరిని పరిష్కరింపవలెనుగాని నిలుపుజేయుటకు వీలులేదని కె. సి. కేశికాచారిగారు ఆక్షేపించిరి. ఇప్పుడు నిలుపుజేయకుండినచో బచ్చీసభలో మరల మాతనముగా ప్రవేశపెట్టెనని వ్యాసారావు గారు రనిరి.

ఈ విషయము వచ్చేసభలో చర్చించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

కార్పొరేషను ఎడ్డులను విక్రయింపగూడదు

“పనిజేయుటకు నిరుపయోగములైన ఎడ్డులను విక్రయించుటమాని పశుకరణాలయములకు బంపవలెను” అను తీర్మానము సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించిరి. నిరుపయోగ

ముంటిమి. పిదప 1-80 X వరకు ఉండవచ్చునని తీర్మానించి ముంటిమని పేజుగుంటాపట్టి గారు నుడిచిరి. కాని యిందువలన లాలక్ష్మము కలుగుచున్నది. కనీవారములో ర్యామి నాలకము 2-80 X, వరకు, యితర ర్యామిలందు 1-80 X, మహాశివ ర్యామి, ఏకాదశి ర్యామిలో తెల్ల పాదపాదమున 4 X, వరకు ఉండుట కనజ నీయమవునని గూచించిరి.

ఇట్టియుపపాదనమునకు అడ్డు మెంటు మోషన్ అని
య.ఒక సభ్యుడు జరుపవలసిన కార్యక్రమము ముందే నిర్ణయం
తుట యాచారము, అట్టి నిర్ణయపు సమయమునకును సమా
కమునకును నడుమ నేదేని యవసరమైన సరికొత్త సంభవించి
ట్టి సంగతిని గురించి వెంటనే విచారించదగినదని మెంబర్స్
చిన్నయిన మీటింగునకును చాలీపని యారంభమునకు

ఒకవిలేఖరి

ఫ్రాచి యిండియాలో యెన్నికలు

జీర్ణరసాయనము

అదే సమయమున భుజించిన వస్తువులను రక్తమునకు సరిగా మార్చు
అవస్థను మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణకోశము
లందు రక్తస్రావము (క్రమముగ గలిగి దుర్బల మేర్పడి ఆయుష్షు
క్షయించును. 26 మూలక దిక్ష్వు కల రుప్ప 1—4—90.
అన్న తాళనమునది, మద్రాసు - బొంబాయి.

ನ್ಯಾಯವಾಪಿ,

శ్రీ సరస్వతీ గ్రంథాలయము

మ డ క శి రా

ఈనెల 5 తేది సోమవారము సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు ఈ గ్రంథాలయమున హిందూ పురాణములగు బ్రహ్మశ్రీ గురుమూర్తిగారిచేతను, మ-రా-రా-శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారిచేతను ఉపన్యాసము జరుపబడెను.

బ్రహ్మశ్రీ గురుమూర్తిగారు గ్రంథాలయములనుగరించి పూర్వకాలములో గ్రంథాలయములు తక్కువగ నుండెననియు, అట్లు తక్కువగ నుండియు, ప్రతిపల్లె యందును, అప్పటిజను లెల్లు జ్ఞానమును సంపాదించుచుండిననియు, అట్టిజ్ఞానమును సంపాదించుటకెట్టినియములతోనే నియుండిననియు, ప్రతిదినసాయంత్రము రచ్చకట్టలపై గూరుచుండి ఎల్లు వితర్కించుచుండి రనియు, వారాష్టమికిలను జరుపుటవలన గలుగులాభములను గురించియు, గ్రంథాలయము, మనకల్లుతోడ్పడుచున్నదనియు, అచ్చట చేరుటవలనగలుగు ఉపయోగములనుగురించియు, ఆంధ్రదేశమును పాలించిన శ్రీరాముడు, శివుక్రవర్తి, బలిక్రవర్తి, హరిశ్చంద్రుడు మొదలగురాజులయొక్క త్యాగములను, నిశ్చలమైన శ్రేష్ఠయైన బౌద్ధాగ్రము సత్యశీలత ఎల్లుండెననియు, అందున మనము గ్రహింపవలసిన విషయములగురించియు, 'మనజన్మము కల్లుసార్థకము శేనీకొనవలయుననియు వనేకవిషయముల చాలాకాలము జక్కగ జరిపించి యుపన్యాసించిరి.

తరువాత మ-రా-రా-శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు గ్రంథాలయమునుగరించిన మరొకని విషయములను చెప్పి, కద్దర వర్షమును తప్పక ధరించవలయుననియు, అట్లుధరించుటవలన గల లాభములగురించియు బీదసోదరుల కల్లుతోడ్పడుచున్నామనియు, కద్దరధరించినదానివలన ఎట్టిసప్తములు గల్గుచున్నవనియు ఎంతకుంటిఅన్నము లేక అల్లుడవలసియుండుననియు తమ యింటి యందే తపశుటుంటునకగు గడ్డలు తయారుచేసికొనవలయుననియు, మరొకని గ్రహింపవలసినవిషయముల చెప్పి సభ వారి కంతయు సంతసముగూర్చిరి. పిమ్మట శైలబరిగారు సభ వారిపక్షమున వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి. నాటిసభకు చాలామంది పురజనులును రైతులును విచ్చేసియుండిరి.

ఇట్టివాడు మాయట్టి బీదగ్రామములకు వచ్చుచుండుట మాయొక్క పుణ్యమని కలంచువారము.

ఎ. ఆశ్వత్థనారాయణరావు

శైలబరి- మడకశిరా- అనంతపురంజిల్లా.

పంచములకును బీదలకును

అన్నప్రదానము వస్త్రప్రదానము

పితాపురం, మే 12:—7 దినాపల్లెలో సంపన్నగుహులైన పంథా వెంకయ్యగారి అన్నకుమారుని వివాహసందర్భమున గురువారము 9 వ తేదిని సుమారు వెయ్యిరూపాయల వడుకునూలుబట్టలు పంచములకు ఇతర నిరుపేదలకు పంచిపెట్ట బడినవి. మూడు నాలుగు వేలమంది బీదసాదరుల తపిగా భోజనము పెట్టడెను. ఈసందర్భమున పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు తోట వరహాలయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద మహాజనసభ జరుపబడెను. పెండ్లికొమారుడగుబుల్లి దొరయ్యగారే ఖద్దరు వ్యాప్తినిగురించి విపులమైనవ్యాసమును చదివిరి. అధ్యక్షులు సరసోక్తులతో కులకట్టుబాట్లగురించియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యగురించియు, ఖద్దరుగురించియు విశేషించి మాట్లాడినతరువాత గాడేపల్లి నారయ్యగారు తర్వాతగారు ఉగ్రులీపాకవిగారు మున్నగువారు ఖద్దరు వ్యాప్తినిగురించియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు స్వరాజ్యసంపాదనమువరకు ఆపుకోనుట త్యాగమునియు ఉపన్యాసించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రబోధము

నిన్నసాయంత్రం మారుగంటలకు గొల్లప్రోలులోని కొవిలవద్ద ఒక పెద్దబహిరంగసభ గావింపబడెను. శ్రీయుతుమండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు మొదలకంటి తిరుమల్రావుగారు మల్యాల గోపాలరావుగారును దేశపరిస్థితులు కాంగ్రెసుపని రామచంద్ర గూర్చి విశ్లేషింప జనరంజకముగా నుపన్యాసము లియ్యబడెను. ఇక్కంటాక్సు యివ్వనిరాకరించిన గొల్లప్రోలు డివీజికి కారణాంతరములచే నిరుత్సాహపన్నను వీరి ఉపయోగ వ్యాసములచే మరల ప్రజలుత్సాహపూరితులైనట్లు హింస వచ్చును. (స్వకీయ విలేఖరు).

గోదావరి యేజిస్ట్రీ-పోలవరం

అసహాయవాదిగానుండుట నేరము

మే 12: గోదావరి యేజిస్ట్రీ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులు శ్రీయుత తూము రామారావు పంతులుగారి కుమార్తె ఉపనయన వివాహములకుగాను వారి యింటిముందు రాజవీధిలో పందిలి వేసికొనుటకు దరఖాస్తు యిచ్చునీతం రామాతావుగారు టపాలులో పంపుటకు కాలవ్యవధిచాలక తాను స్వయంగా జిల్లాబోర్డు వై సుప్రెసిడెంటుగా నుండిన డిప్యూటీ కలెక్టరువద్దకు 6.5.24 తేదీని వెళ్లియుండిరి. వారు రామాతావుగారివంకచూచి "మీరు నాకొకపరేటరువలె కన్పించుచున్నారు. గావున మీరు యికమీదట నాకొకపరేటరుగా యుండవలసి లిఖితపూర్వకముగా వ్రాసియిచ్చిన మీదరఖాస్తు ఆలోచించబడును" అనిచెప్పిరి. పంతులుగారు "అట్లుచేయుటకు వీలులేదు." అని తిరిగిచెప్పిరి. వీరు నాకొకపరేటరు కాకో తెలియవర్చు వలసినదని పోలీసువార్కి కలెక్టరుగారు వ్రాసి పంపిరట. ఉపనయనం 8.5.24 తేదీయగుటచే పందిలి వెంటనే వేయించుటకు ప్రారంభింపగా గ్రామకర్షమును ఆపుదలచేయవలసినదిగా పంపిరట. కర్ణంగారితో రామారావుగారు "యీసంధు లోకలుగండువారిది కాదు ప్రయివేటుది. మీరు ఆపుటకు హక్కులేదు. మీరు ఆపిన ఆజ్ఞ నుల్లంఘించి పందిలి వేయదుము" అనిచెప్పి పందిలి వేయించిరి.

(డిప్యూటీ కలెక్టరు, కోదండరామయ్యగార్ల సంధానము)

శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు 6.5.24 తేదీరాత్రి పోలవరం వచ్చియుండిరి. ఈ సంగతి తెలిసి మరునాడు ఉదయం కలెక్టరుగారితో యీ పందిలివిషయమై ఒక విభముగా ముచ్చటించిరట. వై నంతేయలేదు.

ఖద్దరు ప్రచారము

శ్రీ కుతులు బ్రహ్మశ్రీస్థూల లక్ష్మీనరసమ్మగారు, (డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారితిల్లి) చేబియ్యం సోదెమ్మగారు శ్రీయుత కోదండరామయ్య చేబియ్యం సోమయ్య రాల్లి లక్ష్మీనరసింహంగార్లు 4 రోజులనుండి యీ ప్రాంతములలో ఖద్దరుయింటింటికి, వల్లెవల్లకి తిరిగి అమ్ముచున్నారు. ఇప్పటికి సుమారు 300 ల వరకు ఖద్దరమ్మిరి.

దేవస్థానపు ధర్మకర్తల అధర్మకర్తవ్యము

11.5.24 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఉత్తరం వైపుతామలవారి చావిడిలో శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు శ్రీలకు ఖద్దరమ్మనపుడు అచ్చట శ్రీలకోరికమీద సభజరుపుచుండగా ధర్మకర్తలని చెప్పుకొను గోపావర్ణుల సుబ్బయ్యగారు దేవాలయం చావిడిలో సభజరుప వీలులేదని అర్చకునిచే నర్తకమును పంపినవిడుట, శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్య వల్లెరాలు అట్లుచేయుట చాలా అధర్మమని అనేకవిధముల చెప్పినను గమనించక అచ్చట శ్రీలనందరిని బైటకు వెడలగొట్టి పూజారితాళమువేసుకొని నెడలిపోయెను. అచ్చటజేరిన శ్రీపురుషులెల్లరు యీఅధర్మమపు, చర్యకు రోషపూరితులై ఉత్తరపుల నుల్లంఘించిన సభజరుపును వని చెప్పగా శ్రీయుత కోదండరామయ్యగారు లక్ష్మీనరసమ్మగారు అందరిని బుజ్జించి అందువిషయమై తగుచర్యముందు జరుపవచ్చును. ప్రస్తుతము బయట సభజరుపుదమని చెప్పి శ్రీయుత రాల్లిలక్ష్మీనరసింహంగారి అరుగమీద సభజరిపిరి. చందాలపై వసూలుచేసిన సొమ్ము తోకట్టిన దేవాలయములో అందర్ని-సమాన హక్కుకలిగి యుండగా ధర్మకర్తలు అధర్మముగా ప్రవర్తించుటచాల అన్యాయమని గ్రామంలో వెంటనే సంచలనం బయలు దేరినది.

గాంధీచావులో బహిరంగసభ

ది 11.5.24 తేదీ సాయంత్రము సుమారు 6 గంటలకు గాంధీచావులో సభసమావేశమయినది. శ్రీయుత పుసులూరికోదండరామయ్యగారు శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులు యేజిస్ట్రీలో నిరంకుశత్వము ప్రజలకర్తవ్యము గూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి. శ్రీయుత హయ్యగీవ స్వామిగారు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి నిరంకుశ స్వభావమును గూర్చి క్లుప్తముగా ముచ్చటించి నాయకులకు గ్రామస్థులతరపున వందనము లర్పించిరి. య-విశిష్ట-ర్ణ తిలకమ్మగారి ఆశ్రమమునుండి వచ్చిన ఆడమ్మలు జాతీయగీతములు పాడిరి. హారతులతో సభ రాత్రి 8.30 ఘంటలకు ముగిసినది.

ఈరాత్రి శ్రీమతి బ్రహ్మశ్రీస్థూల లక్ష్మీనరసమ్మగారు శ్రీమతి చేబియ్యం సోదెమ్మగారు శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్య వల్లెరాలు పెద్దాపురం తాలూకాలో యేలేళ్ళరలింగం పర్తివైరా గ్రామాదులకు వెళ్లుచున్నారు. అచ్చట ఖద్దరు ప్రచారము చేతురు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 13-వ తేది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

బియ్యము బా 1-కి రు 87-0-0	మొదలు 45-0-0	కలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు,	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, 48 గలవి రు 18-0-0	14-0-0	
తెనాలివి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0	
డిటావి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0	
నువ్వులు ,, ,, 24-0-0	26-0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కంకులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
కనగలు ,, డిటా ,, 9-8-0	10-4-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	18-12-0	
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 7-8-0	8-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 155-0-0	170-0-0
వెయ్య మ 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం వేరుకొండాపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0	62-0-0	
యతిర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0	
వేరుకొండానూనె గానగ బా 1-కి రు 148	మిమకనూనె 18	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	160-0-

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకనుపు బా 1-కి	రు 200-0-0	
కూరకనుపు ,,	రు 160-0-0	165-0-0
విరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 70-0-0	98-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మువగు 1-కి రు 45,	50	
కాకనూనీ పాయకట్టు ,,	రు 60,	70
కెల్లము బా 1-కి	రు 35-0-0	40-0-0
చింతిపండు బా 1-కి	రు 25-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం బా 1-కి	రు 82-0-0	84-0-0
చకరం ,, 82-0-0	86-0-0	
కెనండు ,, 81-0-0	87-0-0	

(6) లోహములు

కండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	81-8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
సవరను 1-కి		16-6-6
ఇతడి బా 1-కి	రు 295-0-0	305-0-0
రాగి డిటా	రు 855-0-0	860-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 44-0-0	44-12-0

(7) రంగులు చలిజలైను

అశక్యమైదు	20 డిగ్రీలు	రు 95-0-0
రొట్టి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రు	డిటా	రు 87-0-0

క సూ రి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రత్యేకమైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఇదికొంచెమైనను కలితీలేక ఘోలుగలిగి యుండును. వాతమును హరించి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి కలవలసిన దార్ధము. జ్వరములకు, బాలెంతరోగములకు, సన్నిపాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును కస్తూరును దీరిచి తెప్పించివాడిన వెలయండును, గణమునందును రాధము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటికండు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవకండు వెల తు॥ 1-కి రు. 1-0-0 లు.
కుంకుమపువ్వు:— వెల తు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.
రంగవేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న తక్కువ పంపబడును.

బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూదానివైద్యు దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటికము పంపగలము.

మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
శిలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
ఆంపచ్చికాన లేక జాన్నుతు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడును
అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - జొంబాయ

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ భావిపరిస్థితులు

బ్రిటిషువారు భారతదేశమును విడిచిపోవలసినదా?

అను విషయమునుగూర్చి గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగి 'క్వాటర్లీ' పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసెను:—

గొప్పసంరంభము జరుగుచున్నప్పుడు అంతచక్కగ విమర్శించి లక్ష్యము పొరపాటుకొని మాంబులకు చట్టము క్రింద ప్రసాదించబడిన స్వపరిపాలనము, ఇంకను ఎక్కువగా ఇచ్చెదమని చేసిన ఆభయములను లాభించునని బ్రిటిషు ఎన్నికదారులు ఆనుకొన్న కోర్కెలు ఈ దేశమునకు యుద్ధము జేయుజాతులు రాజకీయవేత్తలు గారు. గ్రంథకర్తలు, వక్తలు గారు. ఆ పనులన్న వారి కెంతయు సేవచేయుచున్నారో.

పరిస్థితులను అన్నిటిని పరిశీలించి పరిపాలనాసామర్థ్యము అంతరించుచున్న దనిరి. అరాజకముగ ఏర్పడుచున్న దనిరి. బ్రిటిషువారి ఆధికారము అంతరింపకుండుటకు ఒక మార్గమును జూపుచున్నాడు.

స్వరాజ్యవాదుల అతీతములగు ఉద్దేశ్యములను తెలియజేయుచు హిమాలయ శిఖరములనుండి జాతులవారు, వారి పాలకులు భారతప్రభుత్వపాలనమును గనిపెట్టుకొని సమయము వచ్చినపుడు తమవంతు దోమకొనుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. భారతదేశములో ఇప్పుడు రాజకీయపక్షమువారు ప్రతిపక్ష భావములతో ప్రవర్తించుచున్నారు. భారతదేశమునకు ప్రమాదము రాజకీయములకు రావచ్చును. అప్పుడు ఈజాతులవారు దోమకొనుటకు కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

వైయధికారులకు ఆధిక్షేపములు

మాంబులకు చట్టము నెత్తివేసి ఇంకొక మార్గమును బట్టుటకు ఇది సమయముగాదు. స్వరాజ్యవాదులను మనము లక్ష్యపెట్టక వారియిష్టము చొప్పున ప్రవర్తించుట కంగీకరించి మేని తమంతటామే వారు తమ యత్నములను మానుకొనెదరు. లేదా బుద్ధితో ప్రవర్తించెదరు. అప్పుడు ప్రజాయత్త శాఖల విభేదముల నంతరింపజేయుటకు వీలగును. అవసరములేని ఈకుంత్రులకు, మరితర సభ్యులకు పెద్దపెద్ద మొత్తములు జీతములు ఇవ్వనక్కరలేకుండ పాలించవచ్చును.

వ్యక్తిచాలనము

భారతీయులకు ఓటలన్నను, ఓటర్లన్నను తెలియదు. వ్యక్తిపాలనమునే యెరుగుదురు. ప్రస్తుతము ప్రజాయత్తశాఖలపై రాజప్రతినిధికి గవర్నరులకు పూర్వమున్నంత అధికారము లేదు. అందుచే ఈ విధానమును మార్చిన ఈ నిర్బంధములు లేకుండజేసిన బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు భంగములేకుండ జేసి నిలబెట్టవచ్చును. (నిలోను మైము)

భారతదేశ వ్యవహారములు

కామన్వెల్త్ సభలో పోషలు

లండన్, మే 8:— బుధవారము 14 తేదీని కామన్వెల్త్ సభలో భారతదేశపరిస్థితులను గూర్చి తెలుపుచు గ్రంథికారాక తీర్మానమును సుపపాదించెదరు.

భారతదేశ కార్యకర్తలపరిస్థితులు వేతనములు చాల ఉపద్రవరముగ నున్నవి. అందుచే భారతదేశ రాజ్యాంగనిర్మాణమున మార్పులను గావించి కార్యకర్తలకు ఓట్లను, కార్యకర్తల యొక్కయు, రైతులయొక్కయు ప్రతినిధులు కాసనసభలందును డిల్లీకాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండునట్లు జేయుట వసరమని ఈ కామన్వెల్త్ సభ వారి యభిప్రాయము.

సోమవారము 12 తేదీని కర్నూలు చార్లస్ ఏటుగారు ఇండియా సభ్యులమండలిని ఇట్లు అడిగెదరు:— ఇంతవరకు జనీవాలా జరుగు అంతర్జాతీయ కార్యకర్తలకు భారతదేశ కార్యకర్తల ప్రతినిధిగ బ్రాహ్మణులనే నియమించిరి. అందుచే ఇకముందు ఇండియానుండి వచ్చే కార్యకర్తలకు ప్రతినిధులుగ భారతదేశ నివృత్తజాతులనుండియు పనివాండ్రనుండియు నియమించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించెదరా?

కెన్యా

లో ఇంకను రైలుబండ్లలోను పొగయొడలలోను ఆసియావాసులను ప్రత్యేకముగ కేటాయింపుగ ఉంచుచున్నారని తెలియునా యని సోమవారమునాడు అధినివేశకార్యదర్శిని

కర్నూలు మేలరుగారడిగెదరు. ప్రత్యేకజాతులవారికి రైల్వేస్టేషనులలో విశ్రాంతి గొనుగడులయందును ఫలహారపు గదులందును, ప్రత్యేకముగ ఏంట్లులు చేయబడుచున్నవనియు, విశ్రాంతి గొనుగడులయందు, ఫలహారములను విక్రయించు స్థలములను, మాత్రపురీషములను విసర్జించు ప్రదేశములకును జాతి విభేదము లేక అందరిని రానిచ్చుట లేదని దని తెలియునా యనియు ఇతరజాతులవారిలో సమానముగ డబ్బుఇచ్చినవారికిగూడ సమానసౌకర్యములను కలుగజేయుటకు తగినచర్యను దీసికొనెదరా యనియు అడిగెదరు. (ఇండియా కౌన్సిల్ మెంబర్)

సోమవారమునాడు దుగనున్న ప్రశ్నలు

లండన్, మే 9:— కామన్వెల్త్ సోమవారము 12 తేదీని 1924 సంవత్సరము మార్చి మాసాంతముతో ఇండియాకు ఎన్నిటన్నుల ఇవ్వవలెనని ప్రశ్నలు దిగుమతిజేయబడినవనియు నూటికిఎంతవరకు బ్రిటిషువారు దిగుమతి జేసిరినియు ఇండియా సభ్యులమండలిని వైజ్ గారడిగెదరు. తెరాసుండాథార్ నుండి బారాలోయగుండా క్రొత్తరామ వేయవలెననియు ఖంబుబజారులో కాశ్యతముగ నైస్యము నొకదానినే రాటుజేయుటకు కర్నూలుపార్లమెంటు బ్యూరీగారు కోరెదరు.

ఆసియావాసులుగాని ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇంగ్లాండుకు వచ్చునపుడు వారిపర్యాటకపుట్టుకు సరిపోవు వారిజీతములు ముందుగనే ఇయ్యబడుచున్నవనియు భారతీయులకుగూడ ఇట్టి ఏర్పాటునుజేసి ప్రస్తుతమున్న విభేదమును అంతరింపజేయవలెననియు కర్నూలు మేలరుగారడిగెదరు.

కాశ్మీరు రాజదొంగిలపునేరములో ఆసలు సేరాకోపమును సరిగా తెలియజేయవలెననియు ఏన్యాయస్థానము అది విచారించబడెనది తెలియజేయుదనియు వింటర్క్ గారడిగెదరు.

జూలయి మొవటి తేదీ నుండి ఇండియా సముద్రములో పూర్వము పని జేసిన అధికారుల పింఛనులను తగ్గించెదరా యనియు, అగుచో ఎంత తగ్గించెదరనియు విల్సన్ గారడిగెదరు.

రాచకీయబుద్ధిలు

మరికొన్ని ప్రశ్నలను సోమవారమునాడు అడిగెదరు.

కాశ్మీర సైన్యసాలయము పండిత జగదంప్రసాదు ఆను రాజకీయబుద్ధిచే గానుగనాడించిరా యనియు ఆవనూనెనుతీయించి యనియు ఆపనిని మామూలుగ ఎద్దులచే చేయించెడివారు గదాయనియు ఈ సంగతులన్నిటిని పూర్తిగా విచారించెదరా యనియు స్పూర్ గారడిగెదరు.

పూర్వీచిలో రాయల్ సైనిక విద్యాలయమున భారతీయులను జేర్చుకొనుసంగతి నంతయు యుద్ధకార్యాలయమువారాలోచించిచెకరా యనియు రెండేండ్లక్రితము వైద్యనిచారాసంఘమువారుచేసిన సిఫార్సులనుగూర్చి త్వరలో తీర్మానించెదరా యనియు స్పెల్ గారడిగెదరు.

షోలాపురం జిల్లాలో సంగోలా తాలూకాలో వ్యవసాయదారులు భూమి సెన్సు నీయకున్న భూములను వ్యవసాయపనిముట్లను జప్తుచేసెదమని భయపెట్టి ల్యాండు సెన్సును పనులు చేయుటచే బొంబయి కాసనసభవారి సమ్మతి లేనిదే పన్నులను చెల్వించరాదని జేసిరా యని అడిగెదరు.

వీరారలను వైజాము కిచ్చువిషయమై అందరి తరపున ప్రతినిధులందు విచారణసంఘము నొకదానిని నియమించుటకు ఇండియానుండి ప్రయత్నించునాయని లిక్ పీట్లు గారడిగెదరు. (ఫార్వర్డు)

ఖరీఫా

రెయినుసాలుగారిని నియమించ రాదనుట

మరాఠ్ లో సైన్యము ప్రదేశమున రెయినుసాలు గారిని ఖరీఫాగా నియమించరాదని సుల్తాను, ప్రెంచి ప్రభుత్వము వారు ఆక్షేపించుటచే చిక్కులేర్పడినవి. పూర్వము బండి పోటుగనున్న రెయినుసాలిగారిని నియమించరా దనుచున్నారు. ఖరీఫా అను బిరుదునులేకుండ నియమించిన రాజీకురు నేమో యనుకొనుచున్నారు. కాని రెయినుసాలిగారు రందులకు అంగీకరించ రనుచున్నారు. కాని రాజీఅనుకొనుచున్నారు.

టోకియో ఎన్నికలు

నెమ్మదిగనే జరిగినవి. కాని రాష్ట్రములం దచుచు కొన్ని అల్లర్లు జరిగెను. ఎన్నిక కాసనము మల్లంఘించినందులకు 800 కాన్యాసములు అరస్తుజేయబడిరి. రాష్ట్రభాగములందు రక్తపాతముగూడ తలెత్తించెను.

ఓట్లను లెక్కించుచున్నారు.

భారతదేశ సంస్కరణములు

లండన్, మే 10:— ప్రస్తుతము లండనులో ఆగ్ ఫోర్, సర్ ఆలీ ఇమాం, సర్. కే. డి. గుప్త, ఎం. షెట్టి, డి. బి. రంగాచారి, కే. సి. రాయగార్లను గురువారమునాడు ఆలివియరప్రభుత్వ కలిసికొనెను. వచ్చేవారము వీరితో ప్రధానామాత్యుడుగూడ ప్రస్తావించును.

త్వరలో విచారణ జరుగవలె ననుట

లండన్, మే 10:— భారత సంస్కరణములను గూర్చి ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న విచారణను త్వరలో పరిశీలించుటకు సమర్పించిన సాధ్యమైనంతత్వరలో ప్రభుత్వమువారినిజేదికమును గూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. అట్లు ఆలోచించుటచే ప్రభుత్వము వారికి ఏవో సాంకేతికములగు మార్పులను జేసినట్లు ప్రియుండు. ఈ లోపుగ సంస్కరణానుభవముగల భారతీయులు సాధ్యమైనవో లండనులో ప్రధానామాత్యునితో సంస్కరణములనుగూర్చి ఆలోచించుట వసరము. (లీడర్)

శ్రీనివాసశాస్త్రి గారే. సి. మైతా, సర్ ఎడ్వర్డు గారు ఎమిలి ల్యూటిస్సు సత్వరమెంటుగార్లు లండను జేరిరి.

ప్రతిష్టంభన విధానము

భారతీయులయభిప్రాయము

లండన్, మే 7:— ఆర్థికపత్రమును నిరాకరించుటయు, సప్లయిలనుజేయ నిరాకరించుటయు. జాతీయవాదులచే జరుపబడెను. జాతీయవాదులుచేసిన ఈపని చాల ప్రశస్తమైనదని లజపత్ రాయగారు తెలుపుచున్నారు. అదొక్కటియేఇచ్చు సంచలనమును గలుగజేసెను. మనకోర్కెలను కష్టములను తీర్చక పూర్వము సప్లయిలను నిరాకరించుట కాస్త్రయుక్తమనే అనియు న్యాయమనియు ఇచ్చుబాధ్యతగలవారు అందరును గుర్తించిరి.

ప్రతిష్టంభనమునుగూర్చియు, స్వరాజ్యవాదులనుగూర్చియు గాంధీగారి యభిప్రాయములను గూర్చి ఇచ్చుచున్నంతివార్తలు ఇచ్చు అనర్థకముగ పనిజేయుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడాదిగాగల భారతవాదులకు లందరును స్వరాజ్యవాదులను ప్రభుత్వమువాడు ఓడించుండజేయుటకు అప్రమత్తులై ఆలిబాగ రూకులై ప్రవర్తించవలెను. ఎంతమాత్రము ఆక్రద్ధగ నుండరాదు.

ఇచ్చునున్న భారతీయు లందరను, లజపతిరాయి గారితో సమాజేశమై భారతీయుల ఆమోదమును గోరునట్లు లక్ష్మీరాజ్యాంగ నిర్మాణమున, తయారు జేయవలెనని వ్యక్తీకరించుచున్నారు. (ఫార్వర్డు)

పోయింకేరు మన్గీనల్లుగార్ల సమావేశము

నకు ప్యాసిస్ పత్రిక లన్నియు సంతసించుచున్నవి. అంతర్విత్తమండలి సమావేశమున కిదిమార్గము నేర్పరుచు ననుచున్నవి.

యునైటెడ్ స్టేట్సు వలసచట్టము

అమెరికాకు జపానీయులను వలస రాకుండజేయబడిన యునైటెడ్ స్టేట్సువలసచట్టమును 1924 సంవత్సరము జూలై ఒకటతేదీనుండి అమలులో పెట్టెదరు.

పోర్చుగీస్ వైమానికులు

చిక్కులోబడిన పోర్చుగీస్ వైమానికుల నిమిత్తము క్రొత్తవిమానమును బంపుచున్నారు.

అమెరికను వైమానికులు

ఆట్రోడ్యోపమును జేరిరి. ఇప్పుడు వీరు చాల దూరమేగవలసియున్న దనుచున్నారు.

మేజరు మార్టిన్ గారు

గురక్షితముగ నున్నారు. ఇతనినిమాము పూర్తిగ బ్రద్దలైనదట. 2 తేదీని ఆలసిపోయి లిండిలేట్ ట్రాపిర్నిలో ప్రవేశించిరి.

ప్రెంచి ఎన్నికలు

ఆదిలో ప్రభుత్వమువారికే అనుకూలముగ నున్నవి. పోయిన ఎన్నికలకంటె ఇప్పుడు ఓట్లు విస్తారముగ నున్నవి. మ్యాజివాటు, మారిక్ మంత్రులును ప్రాతప్రధానామాత్యుడైన బ్రియండుగా రెన్నుకొనబడిరి.

ఇటీవలవార్తలు పోయింకేరు ప్రతిపక్షులే విజయముగాంచిరిని తెలియుచున్నది.

అలగాండ్రియాజ్ఞా ఆరోగ్యము

బాగున్న అలగాండ్రియాజ్ఞానోత్సవమున ఆమె పాల్గొనరట.

కమ్యూనిస్టులు

దెల్లీనులో పోలీసువారిలో పోరాడి 10 మంది చని పోయిరి. కొందరికి గాయములు తగిలినవి ఒకపోలీసువానికి ప్రమాదరమున గాయములు తగిలెను.

జన్ ఆర్థిక చిక్కులు

జోలటరు ఒక్కటేమందు

ఆర్థికనిపుణులవిధానములంగీకరించుటే

ప్రస్తుతపు ఆర్థికచిక్కులను తప్పించుకొని బ్రతుకుటకు ఆర్థిక నిపుణులనివేదికములను ఆంగీకరించుటయే తమమార్గమని జర్మనులు గ్రహించి నారంభించిరి దెల్లీనుండి బ్రెస్టు ప్రతికా విలేజ్ లి తెలుపుచున్నాడు.

ప్రెంచినిక్కులు ముగిసిన వెంటనే పరిశీతులు కీర్తి ముగ లేరును.

విరిపు సరిహద్దు

ను పరిష్కారముజేయవలెనన్న కమిషను ఏర్పాటును పూర్తికావడమునకును, దీనివలన కమిషనువారణ జరిగిన వారు ఇష్టముచేచుటకు జేసెదరనియు దీనివలన కమిషనువారికి తేర్పుననియు అందుచే ఈపద్ధతిని మన ఇదప్రభుత్వములవారు ఒకరితో నొకరు ఒడంబడికజేసికొని ఒకరితో నొకరు సంప్రదించుకొని పరిష్కారముజేసుకొన్న పద్ధతిలకు అనకా శములేకుండ వ్యవహారములయందు సరళిగ ఏర్పాటు గాగలవని సర్ జేమ్స్ క్రెయిగుగారు ప్రకటించిరి.

ఇట్లుచేసిన రెండు పార్టీల మొట్టమొదట సమ్మతిని బడి యుటకు కిలగను. సంగతులు తెలియని ఇతరులు జోక్యముకలుగ జేసికొన్నచో ప్రయోజనము గలుగదు.

ప్రెంచివైమానికుడు దోయిసీగారు పెయిగనుకు బయలు దేరిరి.

రషియా కమ్యూనిస్టులు

లెనిన్ గారు పోవుటచే రష్యాకమ్యూనిస్టులకు అండలే కుండపోయినది. ఎవరికింద జేరుటకు వీలులేకున్నది. వీరిలో తగవులు రాజీకాలేదు. ఇటీవల కొన్ని నెలల జట్టి వీరిపక్షములో అంతకలహములు లుదయించి శిశ్రుముగ క్రుంగియుచున్నవి. ప్రభుత్వజోకములు ఆగరైనవి. జబ్బులేదు. బ్రిటిషువారినుండి సామ్యవచ్చునూచనలు కొద్దిగనున్నవి.

రుమేనియా రాజవంశములు

లండను కేగుట

లీక్చర్లు మే 10. — రేపటిదినము రుమేనియా రాజవంశముల లండనుకు విచ్చేసెదరు. వీరిని సత్కరించుటకు ప్రజలు తోరణములతో లండను వీధులను విజ్ఞోరియా వైపునును అలంకరించుచున్నారు. దోవరులో వీరిని వేల్పుయ్యువరాజుగారు ఆహ్వానించెదరు. జార్జి సార్వభౌమ దంపతులు వీరిని బకింగ్ హాం మందిరమునకు గొంపోయెదరు. గత విరోధముచేసిన గ్రామమున రుమేనియా పడినకష్టములను గ్రేటు బ్రిటను మరవజాల దనుచున్నారు.

దొంగలు దోచుకొనుట

లండనులో బాండుపీధిని నగలవర్తకుని కటికితలు పును బ్రద్యులుగట్టి దొంగలు 8000 పానులు విలుగలతో కంఠహారమును దొంగిలించుకొని పోయిరి. దొంగలు మోటారుబండిలో వచ్చిరి. పోలీసు వారు వెన్నంటి మోటారు బండి దిగి రైలుమార్గమున పారిపోయిరి.

ఎవరెస్టు పర్వతారోహణము

నిమిత్తము ఏర్పాటులను పూర్తిజేసికొనిరి. శివవారముల బాధలేకుండగ ఏర్పాటులను గావించుకొనిరి. అంతయు బాగుగనే జరుగుచున్నది.

శింగపూరు నౌకాశయము

ను వదులుకొన్నచో ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలండు, ఇండియాకు గొప్పనష్టముని కామన్వెల్త్ పార్లమెంటు సభ్యుడైన బోడెగారు తమ యువన్యాసమును తెలియజేసిరి.

వైకంఠస్వామి గ్రహము

భైరవీలకు సదాపాయము

వైకంఠస్వామిగ్రహసంబంధమున అరెస్టుచేయబడి త్రివేండ్రము చెజుసాలలో నుంచబడినవారికి 20 మందికిని నాయకులు యితరులు అనుభవము లేకుండ సమానముగా ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొనరించుటకు సంస్థానప్రభుత్వముచూరుతదవుచేసిరి.

వైకంఠలో నాగులదొర్లస్వామి

పోలీసుకమిషనరు పిలుగారు 10 వతేదీ శనివారము వాడు వైకంఠుండి త్రివేండ్రముకు వచ్చిరి. నాయకులు సత్యాగ్రహము కొట్టినసంగతి నిజమేనా యని ఆయన నడిగిరి. దేవాలయము తూర్పుద్వారమునకు వెళ్లు రోడ్డుమీద 9వ తేదీనిగల భూజరిగినది. ఆరోడ్డుపైని కొన్ని కులములవారు సమన్వయమును నియమముకలదుగాన కార్యక్రమములకు లాదానిరాగా మొదటనచట కాపురమున్నవారు కలంబీరులను నిరోధించిరిగాని పోలీసువారు పోయలకు బోధించి ఆనిరోధమును తొలగించిరి. అదిమొదలు కలంబీరు లాదాని ధారాళముగా సమన్వయిరి. గాని అచట కాపురమున్నవారికి క్రోధముగానేయుండెను. మొదట నొకపులయను కొట్టిరనియు ఆతడొక యూరేసింపువారి చాటున డాగగ వారినికూడ కొట్టిరనియు కార్యక్రమ వారీపోర్టులవలన తెలియుచున్నది. నేనానాడు వైకంఠలోనేయుంటిని. కాంగ్రెసునాయకులతో మాటలాడితినిగాని బేడెసులోనున్న పోలీసువారిగూడ కొట్టిరని వారుచూచనగా నైన తెలుపలేదు. ఇప్పుడు క్రివి నలుకేసు దాఖలైనది. ఇప్పుడా విధిని పోలీసువారు గ్రహితులగుచున్నారని పిలుగారు తెలిపిరి. (అ|| వె||)

ఆన్వర్తవ త్రిక కేసు

ఓంకారానందస్వామికి రెండేండ్లుకఠినశిక్ష కేసుబడెను ఆన్వర్తవత్రికా సంపాదకుడును, సంగదేశీయుడును సన్యాసియును ఓంకారానందస్వామి (ఫం. ఏ) పైని అన్వర్తవత్రికలో 124 ఏళ్ళకుక్రింద లేబడిన కేసులో స్వామి అతిశయోక్తులను ఆసక్తిములను నుడివి ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును పురికొల్పుచు నుపన్యసించెనని ఘట్టాను మేజిస్ట్రేటు పంజిత శ్రీకృష్ణగారు స్వామికి రెండేండ్లు కఠినశిక్షయును 500 జార్యానాయకును, జార్యానా చెల్లించుచో మరి ఆరునెలలు కఠినశిక్షయును వేసెను. జయిలలో స్పెషలుక్లాసులో నుంచవలెననియు మొత్తము రెండేండ్లుమాత్రము శిక్ష ననుభవించవలె ననియు మేజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పెను. (అ. వె.)

విద్యాసంస్కరణములు

బెంగాలు విద్యాసంస్కరణములపై చెప్పినవిషయములు

కలకత్తా, మే 12:— బెంగాలు విద్యాసంస్కరణములపై ఫజాల్ హక్ ఓకీ డెక్కాలో తమిచ్చిన సన్యాసత్రిక సభ జవాబుచెప్పుచు విద్యాసంస్కరణములను గూర్చి దొరకొనెను. రిపోర్టు తెలియజేసెను. వీరిమంత్రిత్వమున ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికోశము వచాయితీ యూనియన్ స్వీకృతము నుండి తీసికొనినదంతయు ప్రయత్నములు సలకబడును. రిపోర్టులము అందరిదినమున ప్రతి కుచాయితీ యూనియన్ కును ఒక్కొక్క ప్రాథమిక పాఠశాలమునకుండులెని వీరికలంపు ప్రభుత్వము వారు దీనికిగాను కుభాగపుభాగములను భరించుట కుదుర్చుకొలుచున్నారు. సెంటిమెంట్ రిపోర్టు విషయమై నాడ్డ తి కమిషనువారి కిఫారసులు అచటానికీ తీసికొనినదంతయును, సెంటిమెంట్ పాఠశాలలయొక్క ఉపాధ్యాయుల బోధనోపదానిని స్థాపించుటకు, ప్రాథమిక ఫండు సేర్పరుచుటకు సాధ్యమైంకత్తిలో ప్రయత్నములు సలకబడునని మంత్రి చెప్పెను. ఈవిధ మొదటిలో ఎట్టి నిర్బంధములనులేకయే ప్రారంభింపబడును. ఉపాధ్యాయులు వాణిజ్యములలో రూపొందు 9 వైసలు చొప్పునను, పాఠశాలాధికారులు 6 వైసలు చొప్పునను ప్రభుత్వమువారి 6 వైసలు చొప్పునను యిచ్చుటకు అనుగ్రహించును. ఈ మొత్తము కియు పోల్సు ఫీసు సేవింపు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును. దీనివద్దటి 50 శతముల నొనగింపబడిపోవును. (అ|| వె||)

లండనుస్ట్రీమర్లు

బొంబాయి, మే 12:— లండను నుండి మొదటి తేదీన తిఫాలిలో బయలుదేరిన ఆండ్రూ మెయిల్స్ కురు “బెల్లా” అనునది 11 తేదీన ఏడెన్ కడలివెల్తుక. ఇదిబొంబాయికి 16-వ తేదీన వచ్చును. 8-వ తేదీన బయలుదేరిన ఆండ్రూ మెయిల్స్ కురు “కేసెహిడి” మార్చునాల్సుకు 10 వ తేదీన కడలివెను. (అ|| వె||)

వరాను దుండగములు

500 మంది అరెస్టుచేయబడుట

140 మంది ప్రవాసము కంపబడుటకై

నిలిపి వేయబడిరి

బొంబాయి, మే 12:— ఆదివారమునాడు బొంబాయి పోలీసువారు అకస్మాత్తుగా పోయి కొన్ని కుండ:మంది వరాను ను పట్టుకొనిరి. ఈవరానులు దోపిడీలు నాశ్రయ మొదలగు వానివలెనీ బొంబాయి కడలిలో విడుదలచుచు భిక్షుకులు కలిగించుచున్నారు.

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి పరిస్థితులను చక్క బెట్టుకై 1921 లో వరాను ప్రవాస కట్టెను ఆమోదించి అప్పుడు కలకత్తాలో వరానును ప్రవాసము కంపి నగరమున కా. తిని నెలకొల్పిరి. ఇంతే గత సంవత్సరము నుండి వరాను తెచ్చుటంకెయో కాలబండి దచ్చి తిరిగి వాణిజ్యంకరచర్యలను ప్రారంభించియున్నాడు. ఈస్థితి సరికా తికి చాలభంగకరమని తోచెను. గతసంవత్సరము పోలీసు పరిపాలనా నివేదికములో పోలీసుమిషనరు వరానును ఉద్యోగులతో చేర్చుకొనక దనియు వరానుకుండగములు గ్రహితమైన ప్రజా సమాకార ను జూపవలెననియుచెప్పెను.

ఆదివారమునాటి త్రి పోలీసువారు అకస్మాత్తుగా వరాను జండు వోటునకీ పోయి నిర్బంధిస్తూ కిడిపములకాయలను వారిమాఖములపై ప్రసరి పడినీ నిదురించుచున్న వరానులను లేపి 500 మందిని అరెస్టుజేసిరి. వారిలో జీవోపాధిలేని 140 మందిని ప్రవాసముకంపుకై నిలిపివేసిరి. నిరాశతో అరెస్టుచేయబడిన వారిలో కొంతమంది పోలీసువారి కెదురుతిరిగి, కాని పోలీసు వారిని పోలీసు సేవనుకొనికొని వెళ్లగలిగిరి. (అ. వె.)

సేలం పెన్నిన్ కందెములు

అఖిలభారత లాన్ పెన్నిన్ పంపిణీలు (అమెమార్గ్ కు మూర్తిమే) జూన్ నెల 4 వ తేదీనుండి 10 వ తేదీవరకు సేలం లిడరీ కంపుకంపాని పెన్నిన్ కొద్దులపై జరుగును. 7 గురు సభ్యులు కార్యనిర్వాహక కంపుకంపాని సీ. డి. అప్పాపు ఇట్టియం. యల్. సీ. గా కర్మకులుగ నున్నారు.

పోస్టుబంట్లోతు మోసమునకై శిక్షించబడుట

తిరువనాపల్లి పోస్టాఫీసు బంట్లోతు మాత్తుస్వామిశిల్ల యనునది నూరు రూపాయల నపహరింపినదంత 125 రూపాల జరిమానాగాని 6 వారముల కఠినకరముగాని అకభివించుకట్టు శిక్షవిధించబడినది. తిరువనాపల్లి చేతనన్న ఆరియాలూరు గ్రామమున 50 మంది చేరి బండ్లిపోయి కావించిరి. డిప్టీ పోలీసు నూప రిపోర్టులు ఆ ప్రదేశమున విచారణ జరుగుట కేగెను.

మధురవార్తలు

మధుర న్యూనికేషన్ సంఘము మధురలో విద్యార్థి కేర్నాటు ఈ చేయ విధానము కుత యారు చేయుటకై నెలకు మేమురూపల జీతము నిచ్చి ఒకఇంజనీరును నియమించుటకును ప్రభుత్వమువారిద్దఁడండి ఈవిధానము నిర్వహించుటకై 6 లక్షల రూపాలు అక్కర్లగుటకును నిశ్చయించిరి. మధుర న్యూనికేషన్ ఆయిర్వెడచై ద్వాలమునాకై మందుల కొనుబుతు న్యూనికేషన్ సంఘమువారు రూప 08-11-0లను విరాళ మొసగిరి.

భైరవీ తప్పించుకొని పారిపోవుట

శనివారమునాటి బొంబాయి కెజులలో 9 నెలల భైరు నకుభవింపుచున్నజోజ్ కార్లిగా అకునరకు కిక్కి బ్రద్యులకొట్టి తీగ త్రివి పారిపోయెను. 28 వ తేదీన ఆయి వధిగ గోవాలో దిగివిడిదెచ్చుటకు పోలీసువారి యధిసముజేయ కల్పయింపరి. శనివారము అర్ధ త్రిమండి 8 గంటలకుండును భైరవీయి అనుపత్రికద కాపలాగా మొచుదొంగ దుర్బరపోయి యంపగ తప్పించుకొని పారిపోయెను. అతడు తప్పించుకొని పోయిన సంగతివారు నాటి ఉదయమునకు జెయులు అధికారులకు తెలియ లేదు. పోలీసు వారు వెదకుచున్నారు.

కాంటన్ మెంటు చట్టము

సిన్ధూ, మే 12:— కాంటన్ మెంటు చట్టములో నూర్దుచేయబడినది ఆంగరగజెటు ప్రకటించుచున్నది. ఈమాన్సు నిలవ నీచుచ్చి, నాగాంగు కాంటన్ మెంటుల వద్దు. నేర్పరచు ఓకు ప్రభుత్వమునకు అధికారముగలదు. దీనికి ఫలితముగా 7 లు గు కొన్ని యితరమార్పులను డ ప్రకటించబడినవి. (అ. వె.)

ఆయుర్వేద ప్రచారము

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
వెనులభము! (పోస్తుభర్షులు ప్రత్యేకము) గణానుభవము!
కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాల
కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అక్షరము, అరుచి, ఆవృతలం,
అగ్నిమాయము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కిరన్ను,
ప్రేక్ష, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్ప
లను పోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
వెచ్చును.
ఈ మాత్రలు మేనావార నొప్పలను వెంటనే
చూస్తును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేసినవి. ఆనుభవము
గల ఔషధముగలవేలన పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్తు నిదుమోలం, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర పత్రిక

కొలది ప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహాద్దేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు }
నిందు క్యాల్కోరైండు ఛెడర్ వైటుకాగితములు

ధర రు 2 8 0 }
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము

తెలలపెట్టె నెం 212,

6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

ఒకసారిమాకు ఆర్డరునిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

స్త్రీలు కంఠమునందు ధరించు

చెయిను అడ్డిగె

6 సం॥-13 సం॥వరకు చేయవచ్చును. మజారి చేదారం నహ

ర్చు. 10.—15 వరకు గలదు.

ఇమిటేషన్ పతకములు

ధర రు. 30—50 వరకు గలదు.

(4) 172, పుట్టుకలతందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1—0—0.

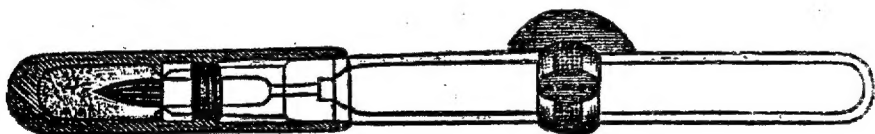
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెని,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

"ఆగేట్"

ఫ్రెంచ్ వేనా

పోకెట్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీస్ లిగ్నా, మెడ
లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడేప్పుడు మన హిందూనేతమునందు గూడ మిక్కిలముగా జనాదరణను
జేందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాతక బయలు "ఆగేట్" గాజుపాతక నుతనమోగించుట యర్హతమగు నూత
నిభావము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచివేయడం అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మొలకూర్చు

విక్రయ డిపో.

మదరాసు.

అనేకములగు బుగామపతకములను పొంది పొగడ్డగాంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

వేగు మందుల వివిధ కలరా మందులు.

అనేకవేల జనులను మృత్యువువాతనుండి కాపాడినవి

సెట్టు రు. 2—2—0 లు,

రు. 1—2—0 లు.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగులు ఉచితము.

సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద దివ్యౌషధము లిందుగలవు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

తంలివిలాసము:

పండిట్, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పకోనీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

విజయము:—

చాదా కంపెని, చైనాబజారువీధి, జి. టి, మదరాసు.

స్వస్తిఫార్మసి, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన

600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. అ 6

ఆయుర్వేదచంద్రిక:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీగ, వస్తు
గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపత్రిక. సం॥ చందా
రూ. 2.8-0. మారి యుచితము.

శి. పి. అందు కో, పెరిదేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద
రకము గోడకు లగిలించు 1924 సంవత్సరము
పుర క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపింపాలికి ఇనా
ముగా పంపబడును. 191
Rajvaid Sri Barendasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

ఎల్క్ టోక్ పాకెట్టు లాంఛన్

పూర్తిపాకెట్టు 1 2-4-0

పేచు 1 0-120

బాల్బు 1 0-6-0

సింక్ లైటు ట్యూబ్ లాంఛన్ 1 1-8-0

హెలియో, ప్ర గ్రామూ, రింగు లది

చెరు + కిరార్లు దేశక 1 0-12-0

మినియోర్ ట్రిక్ స్టోర్సు

83, చీనాబజారురోడ్డు,

మదరాసు.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటికేం చంద్రప్రభా గుల్లెలు

ఇది కొలెక్టర్ల లోకాభివృద్ధికి, నూత్ని భవ్యము,
తెండ్రుకనాటిని శక్తి కాస్తోక్తముగా కలుపుచేయు
చేడిది. మాత్రముతో లిసిపోపు తున్నా, మూత్రము
దాడు తిపి (phosphate), కేంపు మొదలగు సు
రోగముల, నడుమనోప్పి, వాతరోగము, వ్యసములు,
బలహీనత యితర స్త్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువిధి కన్నక తుదకును
ఒక తులము బొంబాయిల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
గిలుడ్డది ఒకసారి ఆర్డరును పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు యి కాము.

మా బొంబాయిల క్యాటలాగు యి కాముగా పంపించు
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.